

onafhankelijk studentenblad

veto

jaargang 48 nummer 6
20 december 2021
tweewekelijks blad
erkeningsnummer p706128
afgiftekantoor Leuven

bpost

PB-PP1B-02817
BELGIE(N)-BELGIQUE

Waar blijft
de nieuwe
codex?

Vrolijke blok!

Onze
Napoleon
zwaait af

De persoon
achter je
aula

22

24

Hoofredacteur Tijs Keukeleire
Redactiesecretaris Jan Costers **Eindredacteur** Marie Coppens **Redacteur beeld** Miette, Anastasia Arnhold **Redacteur opinie** Basil Claeys **Redacteur onderwijs** Elien Stouten **Redacteur sociaal** Jasper Snoeys **Redacteur student** Manon Cools **Redacteur internationaal** Arno Faggio Del Giglio **Redacteur cultuur** Lisa De Witte **Redacteur onderzoek** Sjereno Cörvers **Redacteur KU Leuven** Kasper Nollet **Verantwoordelijke navraag** Wolf France **Verantwoordelijke evenementen en groepsgevoel en welzijn** Lore Meesters, Elise Nizette **Verantwoordelijke Instagram** Jolien Vandoorne

Eindredactie Marie 'Een goede gezondheid omdat dat misschien het begin van heel veel is' Coppens, Jolien 'Veel zelfliefde en een stooftuifhond' Vandoorne, Simen Verberckmoes, Joanna 'Wolken in leuke vormen' Wils, Lisa 'Een maandag waar je graag aan begint' De Witte, Jasper Snoeys, Thomas Maes, Florelien 'Warmtevolle, fysieke knuffels en kusjes' Soete, Wolf France, Lore Meesters, Tijs 'Een team zoals dit Veto-team <3' Keukeleire, Sjereno Cörvers, Elien 'Een goed examenrooster' Stouten, Arno 'Er is veel dat ik wens maar alles komt neer op een vaccin tegen dt-fouten' Faggio Del Giglio, Daan Delespaul, Christel, **Vormgeving** Jan 'de mogelijkheid om af en toe zen te zijn' Costers **Cover** Anastasia Arnold, Jan Costers **Schrijvers** Kasper 'Dezelfde liefdevolle blik als die die mijn kat me geeft wanneer ze een snoepje krijgt' Nollet, Simon 'Goede examenresultaten' Tibo, Sjereno Cörvers, Lara 'Een stabiel inkomen' Lismont, Wolf France, Tijs Keukeleire, Elien Stouten, Elena 'Moge de enige negatieve dingen in je leven coronatests zijn' Amore, Viktor Flamand, Marie Coppens, Arthur 'De kat van Kasper' De Baere, Liese Aerts, Manon Cools, Xhoana Memçaj, Marjolein Petit, Simen Verberckmoes, Victoria Casteels, Giel Bosmans, Yarne Puts, Arne Sonck, Anna Claes, Lisa De Witte, Wolf France, Thomas Maes, Linde van den Eede, Sjereno Cörvers, Alon 'Een goede nachtrust' Nudler, Kristien Hemmerechts, Jaouad Alloul **Illustratoren** Freya Caris, Marike Aerts, Anastasia Arnhold, Celine Vandeweghe, Toon Schauvliege, Bernard Tant, Anna Neyens, Marín **Fotografen** Miette, Kasper Nollet, Arne Sonck, Linde Van den Eede, Ella Pierloot, Marie-Line Lormans **KU Leugen** Kasper Nollet, Jonas Gilliams, Marie Coppens, Lara Lismont, Joanna Wils, Simon Tibo

Veto is een uitgave van de Leuvense studentenkoepel LOKO. De standpunten verdedigd in Veto stemmen niet noodzakelijk overeen met de standpunten van LOKO.
Wil je hier volgende keer ook vernoemd staan? Kom dan naar onze redactievergadering op donderdag om 20u in 's-Meiersstraat 5, bezoek onze Facebookgroep of stuur een berichtje naar veto@veto.be en beantwoord de vraag: 'Wat wens jij de mensen toe voor het nieuwe jaar?'

opinie

Winteressay Jaouad Alloul: Respecteer anderen, kies voor jezelf 4-5

Winteressay Kristien Hemmerechts: Een zestiger die voor Veto schrijft, dat is sowieso relevant 6-7

student

Het blijft wachten op de nieuwe studentencodex 8

Een eerbetoon aan de personen achter de aula's 14-15

Voorlichting over ADHD op Instagram 16

onderwijs

Saluut aan André Oosterlinck, de Napoleon van Vlaanderen 9-11

Wanneer de overheid je examen afneemt 12-13

sociaal

Leuven versterkt strijd tegen seksueel geweld 17

Jongerenpartijen doen geen regering meer vallen 22-24

internationaal

Vlamingen krijgen beurs om aan Harvard te gaan studeren 25

Erasmusreportage: Van breien op het openbaar vervoer in Denemarken tot een stierengevecht in Spanje 26-27

onderzoek

Leuven krijgt een grote virusverzameling 32

Opnieuw hoogleraar KU Leuven benoemd door de paus 33

© Arne Sonck

navraag
 Karl van den Broeck 34-37

cultuur

Kleine kunst 18

Auteur van Frankenstein herontdekt 28-29

CulTip 29-30

Platenproductie blijft hangen 30

Karikaturist Marín: 'Kunstenaar zijn is een beetje een maldición' 31

beeld

Varkentje Vinnie 20-21

ook dat nog

Sjarels kerstcrypto 18-19

KU Leugen 38-39

lees online verder op veto.be

EDITORIAAL

Slecht nieuws uit Vlaanderen

'Het valt niet te ontkennen dat er een soort vershraling is in het nieuwsaanbod in Vlaanderen', zegt Karl van den Broeck van Apache in *Veto*. Onafhankelijke media maken nog maar een klein onderdeel uit van het Vlaamse medialandschap. De kwaliteit van de journalistiek lijdt daar ernstig onder.

Vandaag beperkt veel journalistiek zich tot het herschrijven van persberichten en het kopiëren van artikels uit zusterkranten. Eén invalshoek haalt alle nieuwskoppen. Schaalvergroting zorgt voor eenheidsworst, en dat wordt stilaan gevaarlijk.

Het Vlaamse medialandschap is toe aan een reset. Onafhankelijke media zijn van onvoorstelbaar groot belang. Waar media in verzuilings-tijden afhankelijk waren van partijbonzen, zijn ze nu steeds meer een speelbal van de strategie van hun multinationals. Dat invloed vanuit de politiek ook op die grote mediabedrijven niet uitgesloten is, toont de manier waarop de media in landen als het Verenigd Koninkrijk en Italië geëvolueerd is.

Zo'n reset kan de deur openzetten naar een actief pluralisme. Sommige onafhankelijke media doen dat al uitstekend door het debat zelf te

organiseren, in plaats van erop te surfen. Maar er is nog veel werk aan de winkel. Bij *Veto* doen we alvast ons best om op actief burgerschap in te zetten, door verder te kijken dan het persbericht en een eigen visie te ontwikkelen.

Onze onafhankelijkheid is gestut door het feit dat onze redacteurs en medewerkers vrijwilligers zijn, minder gebonden aan een bedrijfslogica. Journalisten die bij grote kranten werken hebben die luxe vaak niet. Wij geloven dat veel journalisten tegen die tendens in willen gaan, maar zelf het slachtoffer zijn van een medialandschap waar multinationals de plak zwaaien.

Wij loven onze collega's bij de grote huizen die zich ondanks die marktlogica niet beperken tot herkauwde persberichten of de invalshoek van hun zusterkranten. Maar er moet nagedacht worden over een drastischere koerswijziging, want wie weet houdt een generatie potentiële journalisten de sector anders voor bekeken.☺

Basil Claeys is redacteur opinie. Wolf France is verantwoordelijke navraag. Tijs Keukeleire is hoofredacteur. Het editoriaal wordt gedragen door de voltallige redactie.

Wauw! Kijk Mathis! Je eerste Mondrasker, net zoals de grote jongens. Wat zeg je dan?

CARTOON VAN DE WEEK
 door Bernard Tant

Respecteer anderen, kies voor jezelf

Dopen en andere studentikoze rituelen zijn nuttig om een breed netwerk uit te bouwen, dat je een leven lang meedraagt. Maar dat mag niet ten koste gaan van zelfrespect, vindt Jaouad Alloul.

door [Jaouad Alloul](#)

Zelf heb ik maar een jaartje aan de hogeschool gezeten, 'lerarenopleiding lagere school'.

Ik dacht destijds dat ik leerkracht wilde worden, een van de zijpaadjes die uiteindelijk leiden naar de plek waar ik het liefst van al sta: het podium. Nochtans, als ik regisseur of een workshop begeleid, heb ik maar al te vaak nood aan de didactische vaardigheden die leerkrachten ook gebruiken. Het neemt niet weg dat de wereld van hogere studies mij altijd een beetje onbekend is gebleven. Nu, op latere leeftijd, zou ik heel graag doctoreren, al weet ik nog niet juist waarin. Even veel keuze als interesse, dus ga ik nog even mijn tijd nemen.

Ik wil zeker zijn van mijn keuze, want de jaren die je uiteindelijk in je hogere studies investeert, krijg je niet terug. Dus zorg dat je een richting kiest waar je warm van wordt.

Nieuwe dingen leren is leuk, een diploma hebben opent deuren en het netwerk dat je kan opbouwen tijdens je hogere studies kan indrukwekkend groot worden. In onze wereld zijn hogere studies een privilege, want niet iedereen kan ervan genieten. Als jij deze kans krijgt, zelf maakt of hebt gevonden, duik er dan volledig in. Met al je goesting en ambitie, want er zijn anderen die ervan dromen en dit nooit zullen ervaren.

Een middeleeuws tafereel

Genoeg daarover. Je bent er. Je geniet er van een parcours waar je kennis en ervaring opdoet. Een goed netwerk, vrienden, mensen waar je op kan rekenen zijn daarbij belangrijk. Het brengt me terug naar een ervaring onlangs in Brussel tijdens het begin van het academiejaar. Omdat het mijn verjaardag was, gingen we gezellig uit eten. Op weg naar huis passeren we de Grote Markt, waar ik mensen verkleed zie rondlopen in donkerrode gewaden. Zij zijn duidelijk in de minderheid. De overgrote meerderheid is gekleed in blauwwitte bomma-pyjama's. Die laatste moeten in de rij lopen, luisteren en doen wat er gevraagd wordt. Het was een middeleeuws tafereel, een ritueel om nieuwe mensen in te wijden.

Zelf ben ik heel gevoelig voor rituelen. Zo gebruik ik er een paar om tot rust te komen, te verbinden met anderen en mezelf te vullen met liefde. Maar het ritueel in Brussel was verontrustend. Iedereen die er aan deelnam was daar vrijwillig, dus ik koos ervoor om die avond de andere kant op te kijken. Een paar straten verder zagen we het begin van de rij.

Degenen die niet zingen, worden 'aangemoedigd' met een verbaal en fysiek agressieve tik

De donkerrode gewaden waren streng en eisten een lied, eentje met weinig creativiteit, over een meisje dat wel heel makkelijk in de omgang is. Honderd bomma-pyjama's die het lied zingen, sommigen overtuigd, anderen twijfelend. Degenen die niet zingen, worden 'aangemoedigd' met een verbaal en fysiek agressieve tik.

Ik had zo'n tafereel nog nooit in het echt gezien. Ik nam mijn gsm om het vast te leggen. Sommige verhalen kan je navertellen, maar zijn zo buiten proportie dat niemand je zou geloven. Binnen de 15 seconden stonden er drie rode gewaden voor ons. Ze waren boos en eisten dat de video werd verwijderd. Wij wilden in gesprek gaan: we zagen dat we de video niet publiekelijk zouden gebruiken, maar dat we wel vrij waren om het vast te leggen. De rode gewaden kwamen heel dichtbij en ik voelde me ontzettend boos worden. Mijn woede kwam voort uit een mentale onderdrukking, die ik mezelf jarenlang heb opgelegd omdat de stem van de status quo rondom mij me steeds kleiner maakte. Ik was boos omdat die rode gewaden eisen stelden en het gewoon waren dat mensen gebukt deze eisen beantwoordden. Wisten zij veel dat ik niets van hen nodig heb. Ik kan gerust leven zonder hun netwerk. Ik ben niet bang om er niet bij te horen. Ik heb niks te verliezen.

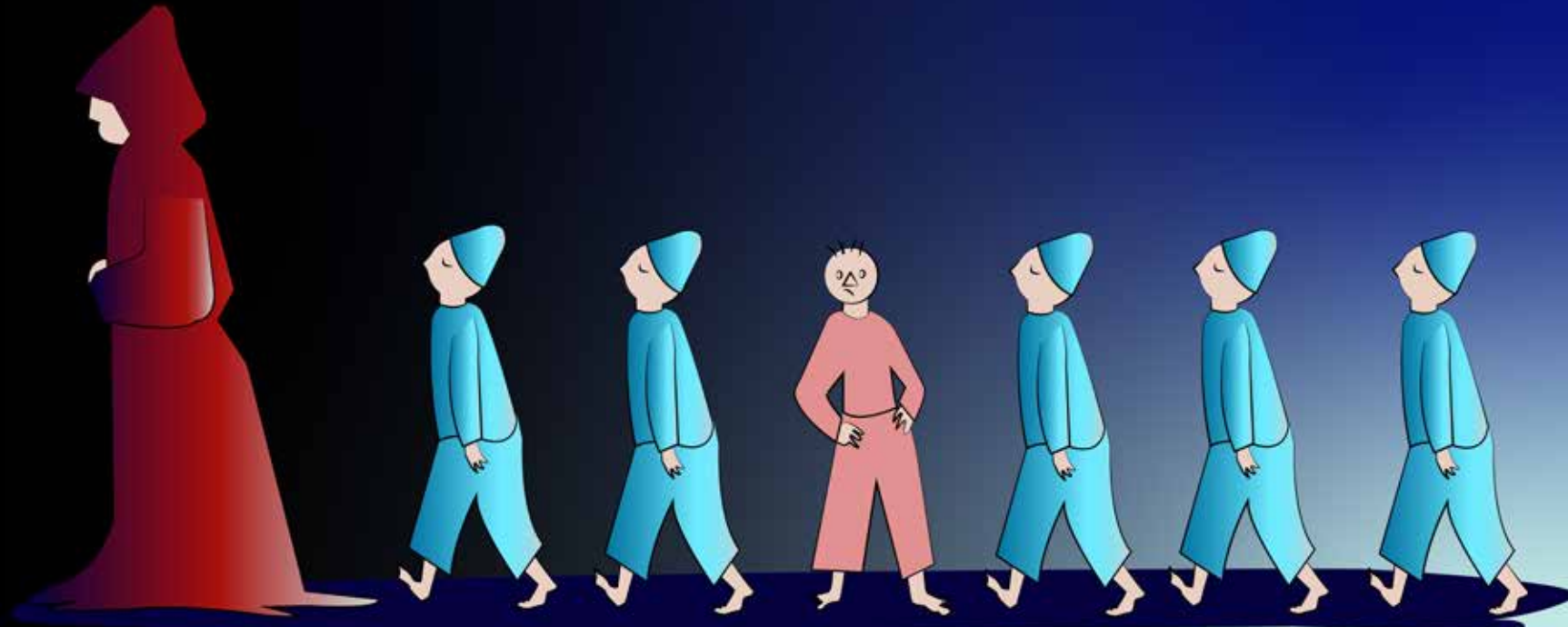

© Francis Van Hee

Jaouad Alloul is zanger, danser, acteur, activist en kunstenaar. Hij werd in 2020 door NRC geselecteerd als een van de 101 opkomende, culturele talenten. Tot 2 januari loopt in Huis Van De Mens in Brussel het evenement *In the Mood for Love* dat hij organiseerde rond intimiteit en liefde tussen mannen. Jaouad is onder andere te vinden op Spotify en in De Roma en zat eerder in *The Voice* en *De Slimste Mens ter Wereld*.

'Laat ons doen en kijk de andere kant op'

De woorden werden harder, luider, veeleisender. Ze dreigden zelfs met het feit dat hun vader advocaat is. Zelf ben ik nu 36 jaar en ook ik sta ergens in het leven door de hulp van anderen. Het is belangrijk om een netwerk te hebben waar je op kan rekenen. Maar als je vader de hulplijn is om je uit de nood te halen voor iets waar je schuld aan hebt, dan is dat geen hulplijn. Dat is ronduit zielig, want dat wil zeggen dat je je heel bewust bent

© Anastasia Arnhold

van je privilege en dat je ook niet bang bent om het te gebruiken. Ik ben bang van zulke mensen, al is angst geen goede raadgever.

De woorden werden harder, luider, veeleisender. Ze dreigden zelfs met het feit dat hun vader advocaat is

Na het dreigement dat de advocaat-vader mij zal aanklagen, begon ik te lachen. Uit het niets kwam een veel oudere man in een rood gewaad aanlopen. Hij adviseerde me om de andere kant uit te gaan en zeker de Kunstberg te vermijden: 'Iedereen die hier is, wil hier zijn om erbij te horen. Dus laat ons doen en kijk de andere kant op.' Hoewel ik de andere kant opkeek op de Grote Markt, ging het ditmaal niet meer. Ik werd zo boos en zo emotioneel van wat ik zag. Honderden jongeren die gebukt liepen, met schaamte in hun ogen. Sommigen zagen er nog fris uit, maar de meeste waren uitgeput van dagenlang allerlei 'rituelen' te doen. Het deed me denken aan een foute film die ik heel mijn leven al zie herhalen. Het individu dat gebukt loopt onder een kleine meerderheid. Ik wilde al deze jongeren vastpakken en wakker schudden. 'Doe dit niet! Stop ermee! Waarom?'

Het deed me pijn om zulke sterke jonge mensen te zien die aan het begin van een fantastisch parcours staan. Het ritueel is belangrijk, zeker aan de start van zo'n lang parcours. Ik pleit voor een ritueel waarin we samen aansterken, waarbij we de ander niet denigreren. Samen opdrachten

doen om net meer in onze kracht te staan. Want studeren komt met onzekerheid. Niet alleen de leerstof, maar ook alle nieuwe indrukken en mensen die we tegenkomen in ons traject.

Waarom zouden we niet radicaal NEEN zeggen tegen zulke praktijken? Of gaan we wachten tot de rode gewaden beslissen om ons niet meer te gebruiken als wandelende slaven? Het is aan ons om massaal te zeggen: 'Hier doe ik niet meer aan mee'. Ik wil geen deel zijn van een studentenleven en -huis waarin ik mezelf en anderen moet kwelen, afbreken en neerhalen uit angst er niet bij te horen. De angst verstoten te worden en niet alle privileges te genieten die bij zulke huizen komen kijken.

Zorg dat je je eigen netwerk opbouwt met mensen die niet bang van je zijn als jij in je kracht staat

Hun tactieken zijn beneden alle peil en spreken het concept van gelijkheid volledig tegen.

Als we toegeven aan en meespelen met zulke machtsspelletjes dan zijn we vertrokken voor de rest van ons leven. Het is makkelijker gezegd dan gedaan, maar het geeft je zoveel zelfwaarde en je zelfbeeld wordt aanzienlijk sterker als je beseft dat je je zelfbeschikkingsrecht altijd kan inroepen. Het zorgt ervoor dat je later bij gelijkaardige situaties kan zeggen: 'Nee, dank je! Hier doe ik niet aan mee.'

Voortdurend worden we aangeleerd om ja te knikken, maar weet dat een 'ja' dikwijls een deur

is naar een 'maar'. 'Ja, ik wil dit doen, maar eigenlijk voel ik me er niet goed bij.' Op termijn zal je leren dat dit eigenlijk een 'neen' had moeten zijn. Neen is krachtig, duidelijk en laat geen ruimte voor de ander om je te manipuleren.

Kies voor jezelf

Maar zeg ook ja! Zeg ja tegen solidariteit, liefde, vriendelijkheid, beleefdheid. Waarom is het moeilijk voor ons om afscheid te nemen van sociaal gedrag dat in bepaalde contexten wenselijk, maar eigenlijk toxisch is voor ons? In het verleden heb ik zelf vele hoge muren moeten slopen die mijn gelaagde identiteit had opgebouwd. Dat is me ook gelukt, omdat ik geloof in mezelf en door de jaren heen een zelfbeeld heb opgebouwd dat niets met de ander te maken heeft. Als je zoveel verantwoordelijkheid aan iemand geeft en je zodanig laat kleineren, dan sijpelt dat door tot in je botten, want dat is waar een ritueel toe in staat is.

En ja, we kunnen zeggen en denken dat dit typisch is voor het begin van het schooljaar, maar niets is minder waar. Deze jongeren, wiens vaders advocaat zijn, gaan zo'n gedrag blijven vertonen. Meer nog, ze gaan er zelfs beter in worden. Aan jou, die niet over dit netwerk beschikt, wil ik zeggen: zorg dat je je eigen netwerk opbouwt met mensen die niet bang van je zijn als jij in je kracht staat. Omring je met mensen die je zien als gelijke en niet met mensen die die je willen zien buigen onder de druk die zij met plezier op je leggen.

Kies voor jezelf, focus op je studies en voeg je enkel toe aan een 'groep' die gelijkheid vooropstelt.☺

Een zestiger die voor Veto schrijft, dat is sowieso relevant

Kristien Hemmerechts denkt na over de categorieën 'jong' en 'oud', en pleit voor wederzijds begrip. 'Het is onzinnig om mensen te reduceren tot hun leeftijd, maar het gebeurt voortdurend.'

door [Kristien Hemmerechts](#)

Afgelopen zomer heb ik mijn zesenzestigste verjaardag gevierd, waarna ik mijn tweede jaar inzette als gepensioneerde. Zoals heel wat generatiegenoten – ik noem hen 'jonggepensioneerden' – is mijn leven intussen weer even druk als voordien zodat er goddank nooit sprake is geweest van enig zwart gat. Als schrijver geniet ik daarbij het grote voordeel dat die beroepsgroep niet met pensioen wordt gestuurd. De docente is met pensioen, de schrijfster niet.

Zoals nogal wat mensen van mijn leeftijd voel ik me niet oud, al weet ik dat ik het bén. Mijn drieënnegentigjarige moeder voelt zich trouwens ook niet oud

Hoe dan ook wil ik de redactie van *Veto* bedanken omdat ze me hier aan het woord laten komen, en dat terwijl ik officieel te oud word geacht om als docent voor studenten op te treden. Uiteraard besef ik het belang van nieuw en jong bloed, nieuwe en jonge ideeën, nieuwe en jonge invalshoeken, maar dat neemt niet weg dat het best bevreemdend is om officieel te oud te worden verklaard voor onderwijs. Het is niet alsof mijn hersenen plotseling zijn verdampt.

Zoals nogal wat mensen van mijn leeftijd voel ik me niet oud, al weet ik dat ik het bén. Mijn drieënnegentigjarige moeder voelt zich trouwens ook niet oud, ik begin te vermoeden dat mensen zich nooit oud voelen, tenzij ze getroffen worden door ziekte, rampspoed en/of verdriet. Dat is op zich goed nieuws, maar ook slecht nieuws, want oudere mensen zitten dus wel voortdurend aan te hikken tegen de perceptie van anderen die niet klopt met hun zelfbeeld. Dramatisch is dat niet en er valt best mee te leven. Toch denk ik dat het heilzaam is om ons bewust te zijn van de vele vooroordelen die we aan leeftijd koppelen, en dit voor alle leeftijden en in alle richtingen. Dankzij Greta Thunberg weet de wereld intussen dat een jong iemand meer kracht en wijsheid en moed in

zich kan hebben dan een legertje ouderen. Het is iets wat 'we' nog altijd te weinig doen: goed luisteren naar jonge mensen, hen aanmoedigen om te uiten wat er in hen omgaat en wat ze denken. Het gebeurt, maar het gebeurt niet genoeg. De leeftijdsgroepen zitten kortom te veel in vakjes, in hokjes, in groepen dus. Die moeten op de schop.

De bejaarde caissière

Ik heb veel jaren creatief schrijven gegeven aan studenten, wat me vaak een unieke inkijk bood in het gemoedsleven en de psyche van mijn jongere medemens. Een van de dingen die me daarbij telkens weer opviel, was het uitgesproken negatieve beeld dat van oudere mensen werd geschetst. 'Oud' kon daarbij al betekenen boven de vijftig jaar. Ik kan me herinneren hoe oud ik op mijn twintigste iemand van dertig vond, in dat opzicht is er dus weinig veranderd. Zorgwekkend is wel hoe het leven van oudere mensen steevast wordt voorgesteld als leeg, mislukt, eenzaam. Op een bepaald moment begon ik het als een kleine missie te beschouwen om mijn studenten ervan te overtuigen dat er leven is na je veertigste en zelfs nog veel langer. Er is leven, er is seks, er zijn liefde en verliefdheid, er zijn boeiende dingen. Eigenlijk is er leven zolang als je leeft. Punt.

Kijk, zei ik, als je niet op tijd doodgaat, word je fataal ouder. Je hoeft er geen inspanning voor te doen, het gebeurt automatisch. Ik zou niet willen dat je denkt dat er je een leven van chagrijn en verbittering en ontgoochelingen te wachten staat.

Het onderwerp kwam andermaal aan bod naar aanleiding van een student die het in haar tekst had over 'de bejaarde caissière' – of voor Vlamingen: de kassierster. Op mijn vraag hoe oud deze dame was, volgde het antwoord: zestig. Ah, zei ik, zestig is dus bejaard, goed om te weten. Ik had die kaap toen al gerond en probeerde te wennen aan de gedachte dat ik voortaan als bejaarde door het leven ging. Een andere studente gaf toe dat ze zich niet kon voorstellen dat iemand boven de zeventig haar iets interessants zou kunnen vertellen. Het gesprek schoot alle richtingen uit en we besloten het als onderwerp voor de volgende schrijfpdracht te kiezen. Zowel bedenkingen als concrete voorvallen mochten aan bod komen.

© Diana Putters

Kristien Hemmerechts is een gevestigde en bekroonde waarde in het Vlaamse literaire landschap. Ze schreef romans, essays, opiniestukken, reisverhalen en zelfs filmscenario's. Ze doceerde jarenlang creatief schrijven aan de studenten drama van het Conservatorium Antwerpen. Van 2015 tot en met 2020 doceerde ze datzelfde vak aan de KU Leuven.

Een kloof tussen generaties

Van het 'experiment' is me vooral bijgebleven dat jonge mensen zich vaak onheus behandeld voelen door oudere mensen, en dat oudere mensen blijkbaar vaak gemeen uithalen naar jongere, vooral – zo kon ik afleiden uit de teksten – op het openbaar vervoer. Het water tussen de generaties bleek nog veel dieper dan ik had gedacht.

Is dat erg?

Eigenlijk wel.

Oudere mensen hebben niet noodzakelijk de wijsheid in pacht, maar ze hebben wel per definitie meer ervaring dan jonge mensen. Met die ervaring kunnen jonge mensen hun profijt doen. Jonge mensen hebben niet noodzakelijk originele ideeën, maar ze kunnen wel een frisse wind laten

waaien. Ze kunnen oudere mensen aan het denken zetten, en hen uitdagen om hun vaste waarden en waarheden in twijfel te trekken. We kunnen kortom veel leren van elkaar.

Het water tussen de generaties bleek nog veel dieper dan ik had gedacht

De laatste tijd groeit het besef dat we mensen misschien beter niet in het hokje man of vrouw kunnen plaatsen, omdat die hokjes niet voor iedereen functioneren. Ze zijn te eng, te beperkend. Misschien kan in een volgende stap de focus op leeftijd worden ontmanteld. Nu gaat er veel aandacht naar; iemands leeftijd wordt heel vaak vermeld en/of gevraagd. We zouden daar eens mee kunnen ophouden, om zo meer de mens te zien, en niet hun leeftijd, en dit voor alle leeftijden. Het is onzinnig om mensen te reduceren tot hun leeftijd, maar het gebeurt voortdurend.

Dat alles neemt niet weg dat een mens uiteraard gevormd wordt door de tijd waarin hij/zij leeft. Wanneer ik mijn jeugd en kindertijd vergelijk met die van kinderen en jonge mensen vandaag, zijn de verschillen gigantisch. Om te beginnen heb ik de indruk dat mijn generatiegenoten meer kind konden zijn, mochten zijn en misschien zelfs

moesten zijn. We werden 'onnozel' gehouden, we wisten veel minder én er werd minder rekening gehouden met wat wij wilden of wensten. Veel werd opgelegd, het was te nemen of te laten. Het ging er heel wat strenger en autoritairder aan toe. Het zou een schok zijn voor jonge mensen vandaag om naar die tijd te worden gekatapulteerd. Ze zouden niet weten wat hun overkwam.

Daten: van stamcafé naar Tinder

Wij hadden uiteraard geen mobiele telefoon, geen internet, geen sociale media. De meeste koten in Leuven hadden zelfs geen telefoon. Als je iemand wilde zien, ging je bij hem of haar langs in de hoop dat die thuis was. Of je ging naar iemands stamcafé, want misschien was hij/zij daar.

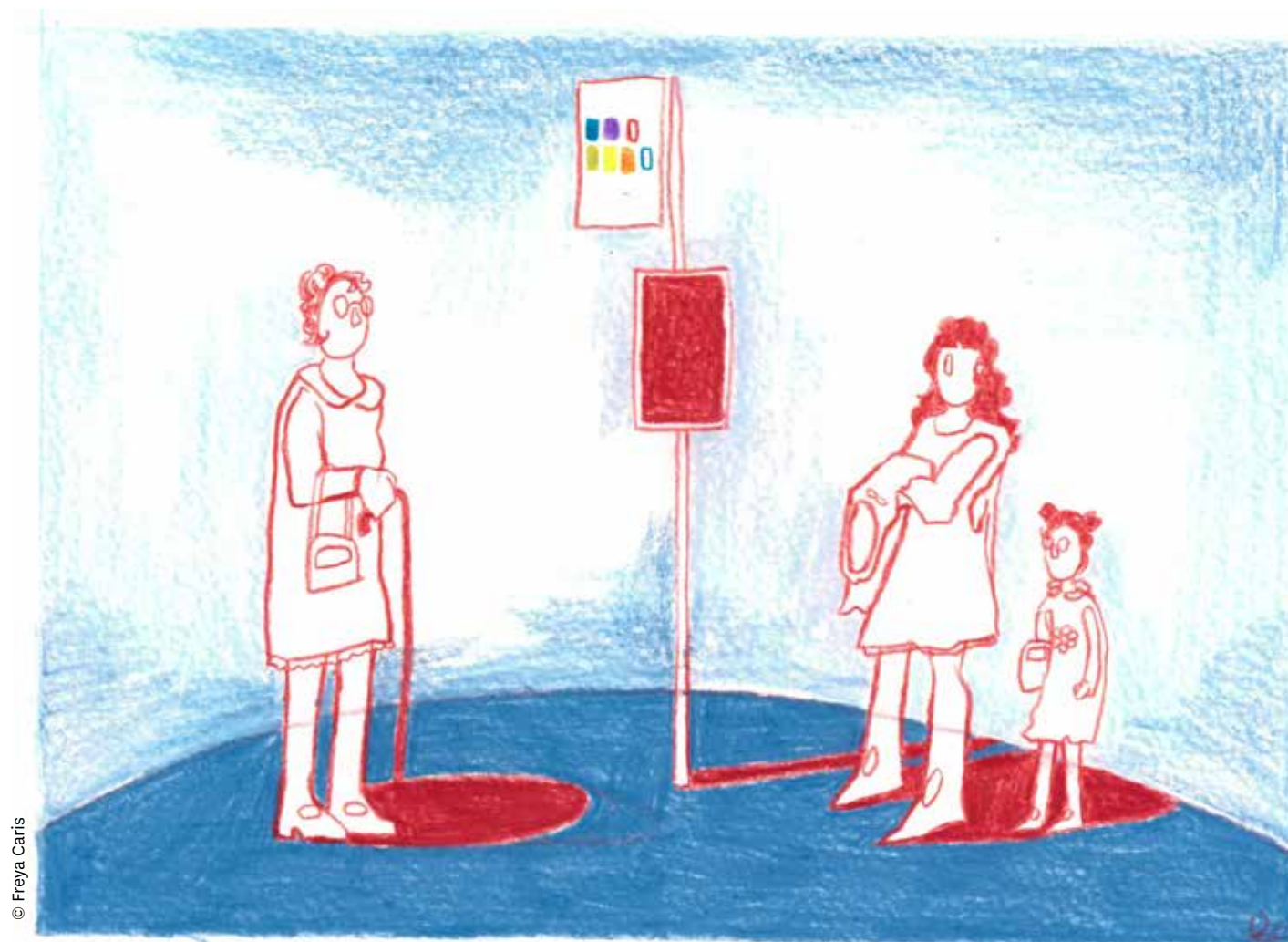
Het begrip 'daten' bestond niet, net zoals trouwens de 'hug'. Die zijn allebei via film en televisie uit de Verenigde Staten overgewaaid. 'Daten' biedt een veel grotere vrijblijvendheid dan hoe het vroeger ging. Hoe ging het dan vroeger? Ik zou zeggen: vraag het eens aan je ouders en/of grootouders.

De seksuele vrijheid is nu vele malen groter dan toen ik jong was. Vandaag wordt het min of meer als normaal beschouwd dat je meerdere bedpartners hebt – niet noodzakelijk tegelijkertijd. In mijn tijd zette je daarmee je reputatie op het spel. Het was een lastig navigeren tussen seks hebben

en ook niet hebben. Het was niet evident om aan betrouwbare contraceptie te geraken, wat uiteraard een domper op de sekspret zette. Ik denk dat jonge mensen niet beseffen hoeveel vrijheid en vanzelfsprekendheid ze op dat vlak genieten. Die vrijheid heeft ook zijn prijs. In het datingwereldje kan het er behoorlijk hard en harteloos aan toegaan, dat hebben die teksten creatief schrijven me ook wel bijgebracht. Liefde en seks zullen altijd ingewikkeld blijven, maar er is nu in ieder geval meer ruimte om te exploreren en te experimenteren, ook trouwens voor oudere mensen.

Als je niet op tijd doodgaat, word je fataal ouder

Ik nader het einde van dit 'essay', wat betekent dat het tijd is voor een forse conclusie, iets citeerbaars, een uitspraak die ons de illusie verschaft een stap verder te zijn gekomen, een probleem een beetje uit de weg te hebben geholpen. Helaas kan ik niets uit mijn mouw schudden dat al niet hierboven staat. Over die hokjes en zo. Dat die dringend gesloopt moeten worden. En dat alle vooroordelen op een hoop moeten worden gooid en in de fik gestoken. En dat we veel met elkaar moeten praten en goed naar elkaar moeten luisteren om van elkaar te leren. Aha, dus toch een conclusie én een slot. ☺

© Freya Caris

Het blijft wachten op een nieuwe studentencodex

© Kasper Nollet

De Leuvense studentenkoepel LOKO belofde vorig jaar een nieuwe, inclusievere codex. Dat project heeft nu maanden stilgelegd. Een nieuwe codex publiceren belooft een moeilijke oefening te worden.

door [Marjolein Petit](#)

De codex werd voor het eerst uitgegeven in 1955 door het Katholiek Vlaams Hoogstudentenverbond (KVHV). In 2003 nam vzw Studentencentrum de uitgave op zich, maar de verdeling blijft nog steeds in handen van het KVHV.

Dat verbond staat bekend voor om traditionele, conservatieve stempel. Mogelijk is dat een reden voor de moeizame vernieuwing van de codex. In 2020 werd de pagina-indeling aangepast, maar dat staat los van de veranderingen die studentenkoepel LOKO voor ogen heeft.

Een vergeten belofte

Enkele jaren geleden is de discussie geopend over een vernieuwde codex. Dat begon met een groep mensen die besloten om rechtstreeks naar LOKO te stappen, weet LOKO-voorzitter Brent Monette. De studentenvertegenwoordigers gaven aan open te staan voor verandering. Ze richtten een werkgroep op, maar na enkele vergaderingen doofde het initiatief weer uit.

'Volgende vergadering vragen we de kringen wat voor hen de ideale codex is'

[Brent Monette, voorzitter LOKO](#)

Het einde van het eerste semester is al in zicht, maar studenten zullen hun oude codex nog een tijdje op zak hebben. 'Het is op de achtergrond geraakt tijdens de examens', legt Monette uit. 'Daarna hebben we het niet meer opgepakt door al het gedoe rond corona en de dopen.'

Een frisse start

Tijdens de afgelopen algemene vergadering heeft de organisatie het project rond de codex opnieuw gelanceerd. 'Op de volgende vergadering vragen we aan de kringen wat voor hen de ideale codex is', vertelt Monette. 'Daar gaan we mee aan de slag en vormen we indien nodig een nieuw team.'

Maar het effectieve dossier opent pas rond de start van het tweede semester. Een actuele codex zal dus nog niet verkrijgbaar zijn voor de Beiaardcantus – als LOKO die cantus niet moeten uitstellen of afgelasten door de coronamaatregelen. LOKO zal studentenkringen vragen naar de mening van de studentenverenigingen over de inhoud, vormgeving en verdeling van de codex.

'Ons streefdoel zal altijd één uniforme codex zijn'

[Brent Monette, voorzitter LOKO](#)

Het draait dus om drie kernvragen. De verenigingen moeten aangeven voor welke elementen ze ruimte willen maken in hun ideale codex. Afhankelijk van hun antwoord zal er al dan niet geschrapt worden in het groene boekje. Ook de vorm van de codex staat centraal. Ten laatste bespreken ze wie het liederenboek zal uitgeven en verdelen: het KVHV of iemand anders. De voorzitter ziet het als een frisse start.

Velen, onder andere oud-rector Rik Torfs, vreezen dat de vernieuwing door LOKO zal leiden tot het ontstaan van twee codexen. Eentje traditioneel uitgegeven door het KVHV, verbonden met

het Seniorenkonvent, de koepelorganisatie voor mannelijke studentenclubs. De ander door LOKO, koepelorganisatie voor studentenkringen.

De Gentse Annemariëken wordt niet meer geslagen door haar man

LOKO wil dat nochtans ten zeerste vermijden. 'Ons doel zal altijd zijn om te streven naar één uniforme codex', zegt Monette. 'Met de codex van 2020 hebben we al ondervonden hoe vervelend de nieuwe paginanummers zijn nu ze niet meer overeenkomen met de oude. Twee verschillende codexen zou chaos bezorgen op de Leuvense cantussen.'

Buiten de Leuvense grenzen

Niet alleen in Leuven doet de codex stof opwaaien, ook andere universiteitssteden kijken meer en meer met een kritisch oog naar het aloude liederenboek. In Gent deden ze een heuse lenteschoonmaak. Ze besloten liedjes aan te passen, weg te laten of te kaderen in de historisch context.

Zo wordt de Gentse *Annemariëken* niet meer geslagen door haar man. *Wirre wirre wup*, het liedje waarin een meisje uitgehuwelijkt en verkracht wordt, zullen studenten ook niet langer meezingen. En *Die Lore*, geliefd bij studenten en bij de SS, wordt gekaderd door een uitleg over de nazi-achtergrond.

Ook Antwerpen focust op die kaders en wil alle politieke kleuren betrekken. Zo zal een nationalistisch liedje naast een progressief liedje verschijnen.⊘

Saluut aan André Oosterlinck, de Napoleon van Vlaanderen

André Oosterlinck stopt na 20 jaar als voorzitter van de Associatie KU Leuven. De oprichting daarvan is lang niet het enige wat hij op zijn palmares kan schrijven.

door [Wolf France](#), [Kasper Nollet](#) en [Elien Stouten](#)

André Oosterlinck, erector en huidig voorzitter van de Associatie KU Leuven, ontvangt ons hartelijk in zijn kantoor: 'Ik heb dat nog nooit meegemaakt, vier mensen van *Veto* die mij komen interviewen. Zelfs toen ik rector was, is dat nooit voorgevallen.' De vierde persoon bleek onze illustrator te zijn.

De Associatie is het samenwerkingsverband tussen de KU Leuven en hogescholen Vives, UCCL, Thomas More, Odisee en LUCA School of Arts. Oosterlincks carrière daar loopt op 31 december ten einde. Als een ware Napoleon van Vlaanderen drukte hij decennia lang zijn stempel op de KU Leuven en het hoger onderwijs in het algemeen.

U was erbij sinds het ontstaan van de Associatie. Waarom was zo'n structuur nodig?

André Oosterlinck: 'Voor mij was het twintig jaar geleden duidelijk dat we een zeer eigenaardig systeem hadden. We hadden academische opleidingen aan zowel de universiteiten als de hogescholen. Academische opleidingen zijn onderzoeksgebaseerd en voor onderzoek heb je toch een minimum aan concentratie van middelen nodig.'

'Ook het toelatingsexamen Geneeskunde en het semestersysteem werden onder mijn rectoraat ingevoerd'

'Bij aanvang van mijn rectoraat bracht minister Luc Van den Bossche (SP) het aantal zeer kleine hogescholen van 202 terug naar 27. Doorheen de uitbouw van onze associatie hebben we onze 13 hogescholen teruggebracht naar 5.'

Hoe is de vorming van de Associatie verlopen?

'Toen ik rector was, was Karel De Gucht voorzit-

ter van de VLD (*Vlaamse Liberalen en Democraten, voorloper van de Open VLD, red.*). Hij wenste om het hoger onderwijs te verdelen in associaties per provincie en Brussel. Wij waren daar niet mee akkoord. Een jaar voor het decreet op associatievorming er kwam, hebben wij met alleen vrije instellingen een associatie gevormd.'

Ziet u de vorming van de Associatie als uw grootste verwezenlijking?

'Wel, ik heb drie dingen op hetzelfde moment gerealiseerd. Zo was ik medeoprichter van LERU (*League of European Research Universities, red.*), een verzameling van de Europese topuniversiteiten.'

'Daarnaast heb ik in het universitair ziekenhuis een grote bestuurlijke hervorming doorgevoerd omwille van financiële problemen. Ook het toelatingsexamen Geneeskunde en het semestersysteem werden onder mijn rectoraat ingevoerd.'

'Ik heb de Associatie opgericht. Verder zijn er nog andere zaken waar ik trots op ben, zoals het financieringssysteem van de universiteit en de hogescholen en het nationaal ziekenhuisnetwerk van ons universitair ziekenhuis.'

'Ten slotte denk ik dat de goede werking van LRD (*KU Leuven Research & Development is de dienst voor kennis- en technologieovername van de Associatie KU Leuven, red.*) ook heel belangrijk is. Zo hebben we het Gemma Frisius Fonds opgezet samen met twee grootbanken, om middelen te voorzien voor de spin-offs van de KU Leuven.'

Heeft de KU Leuven alle vrije instellingen aan zich kunnen binden door haar katholieke oorsprong alleen, of ook door haar reputatie van kwaliteit?

'Een combinatie van de twee, denk ik. Voor katholieke instellingen in Gent, Antwerpen, Brussel

en Hasselt betekende het plan van De Gucht dat je als vrije instelling in een minderheidspositie zou terechtkomen.'

'Wie niet meekan, is een vogel voor de Karel'

'De toekomst van die hogescholen was toen onzeker en we hebben daar gebruik van gemaakt. We hadden toen de uitspraken "Wie niet meekan, is een vogel voor de Karel" en ook "Waar men gaat langs Vlaamse wegen komt men de Associatie van de KU Leuven tegen."'

'Het katholieke aspect was eerder een aspect van vrijheid. De andere universiteiten waren toen allemaal rijksinstellingen. Zo heeft de minister van Onderwijs voor lange tijd de proffen benoemd in Gent. Bovendien vonden katholieke hogescholen kwaliteit belangrijker dan de andere hogescholen. Daarom dat ik altijd de "K" van kwaliteit gebruik als ik over de KU Leuven spreek.'

Het zijn de universiteiten die de hogescholen aan zich hebben gebonden. Is er een hiërarchische verhouding? Of staan ze op gelijke hoogte?

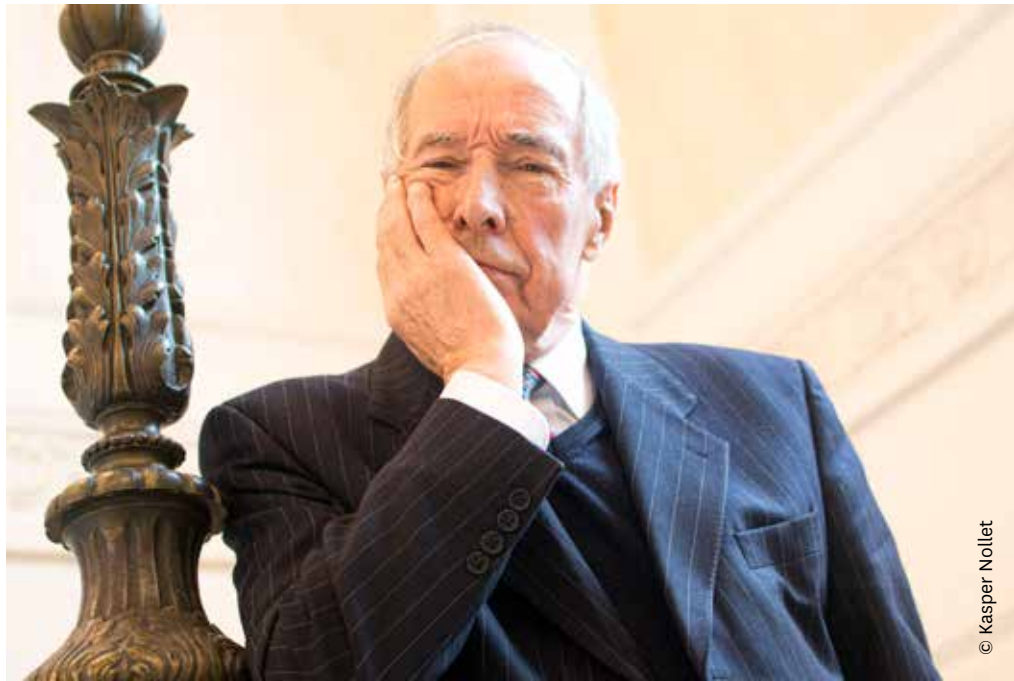
(lacht) 'Ik spreek nooit van niveaus, maar van abstractieniveaus, want men is daar zeer gevoelig voor, en terecht. Maar iedereen is akkoord dat het abstractieniveau aan de universiteit hoger is dan aan de hogescholen.'

'Kulak heeft toch een iets andere invulling dan andere campussen'

'Op dit moment hebben we vijf algemeen directeurs en een rector die echt geloven in de goede

© Toon Schauvliege

© Kasper Nolllet

samenwerking. Zij zien dat er een taakverdeling is, en dat die verdeling ervoor zorgt dat we het globale pakket kunnen aanbieden aan de studenten. De samenwerking zorgt er overigens voor dat studenten makkelijker de overgang van hogeschool naar universiteit kunnen maken en omgekeerd.'

Zijn er nog verwezenlijkingen waar u met trots op terugkijkt?

'Ja, ik heb bijvoorbeeld van de rector van de Kulak (*KU Leuven campus Kulak Kortrijk, red.*) een vicerector gemaakt. De Kulak heeft toch een iets andere invulling dan andere campussen.'

'De Kulak is echt multidimensionaal. Ze biedt opleidingen aan gaande van Geneeskunde tot en met humane richtingen. De Kulak stamt ook af van vele faculteiten, terwijl de andere campussen maar een of twee faculteiten betreffen. Daarom zal de campus altijd speciaal blijven.'

Samenwerking met rectoren

Hoe verliep de samenwerking met de rector van de andere universiteiten?

'Met de rector van de UGent (*Andreas De Leenheer, rector tussen 1997 en 2001, red.*) ging dat zeer goed. Ze noemden ons "de Andrés". Wij hadden samen zeventig procent van de Vlaamse studenten. Wanneer we overleg hadden, hadden we dus al beslist wat we gingen doen en de anderen moesten maar meedoen (*lacht*), hoewel we eerst naar hun verzuchtingen luisterden en er rekening mee hielden.'

Hoe verliep de samenwerking met de rector van de KU Leuven ten tijde van de Associatie?

'Oh, dat was wisselend. Met mijn opvolger, Marc Vervenne (*rector tussen 2005 en 2009, red.*), was dat het moeilijkst, dat is altijd zo. Hij was mijn vicerector geweest en wilde zich wat afzetten. Uiteindelijk hebben we dat redelijk snel opgelost (*Marc Vervenne is na een termijn gestopt door een*

'negatieve evaluatie' van de Bijzondere Universiteitsraad. Velen zagen daar de hand in van Oosterlinck, red.).

'Rik Torfs was enorm geschrokken en onder de indruk dat hij niet herkozen was'

'Ik heb Rik Torfs (*rector tussen 2013 en 2017, red.*) heel goed leren kennen toen hij professor was in kerkrecht. Wanneer hij optrad tegen de kardinaal had ik hem al verschillende keren in mijn bureau gehad om te zeggen: "Stop nu eens een keer, *Rik*ske, want dat is onze grote baas hè. Je moet niet altijd de moeilijke uithangen."

'De huidige rector heb ik zeer goed leren kennen toen hij verantwoordelijk was voor de integratie van de opleidingen handelswetenschappen in de economische wetenschappen. Dus ik ken Luc Sels als zeer goed decaan. En hij is een goede rector, denk ik. Hij heeft het makkelijk gehaald tegen zijn tegenstander. Rik Torfs was enorm geschrokken en onder de indruk dat hij niet herkozen was.'

Rectorverkiezingen naar de prullenbak?

In verband met de rectorverkiezingen: moeten rectoren volgens u verkozen worden?

'Ik heb als rector gezegd: "Collega's, jullie zijn allemaal wetenschappers, dus objectieve feiten zijn belangrijk voor jullie. Ik stel vast dat andere universiteiten die beter gerangschikt zijn dan wijzelf hun rectoren niet verkiezen maar aanstellen." Ho ho ho ho, waren ze kwaad (*lacht*). Maar ik hield ervan, om zo nu en dan een beetje te confronteren.'

Denkt u dat er minder geschikte mensen op de plaats van een rector komen bij verkiezingen?

'Ja. In Nederland en Denemarken stelt men de rectoren ook aan. Maar je moet wel een systeem hebben dat gebaseerd is op een duidelijk profiel en dat een goed samengestelde zoekcommissie heeft waarbij de aanstelling niet doorgaat als de meerderheid van de academici zich negatief uitspreekt. Dan bereik je een evenwicht.'

Krijgen studenten en personeel een vals gevoel van beslissingsmacht bij een verkiezing?

'Eigenlijk wel.'

Kritisch over studentenvertegenwoordiging

Momenteel is er een zitje in het Gemeenschappelijk Bureau voorbehouden voor een studentenvertegenwoordiger. Wat vindt u daarvan?

'Wat heel belangrijk is, is dat je een systeem hebt waarbij je zeer duidelijk kan capteren wat er leeft bij studenten. Moeten ze daarvoor meebesturen? Niet noodzakelijk.'

'Zijn studentenvertegenwoordigers de stem van de doorsnee student of zijn ze dat niet?'

'Ik heb ook altijd tegen studentenvertegenwoordigers gezegd dat ze hetzelfde probleem hebben als ikzelf. Het is even moeilijk om te weten wat professoren denken als studenten.'

Denkt u dat de integratie van studentenvertegenwoordiging op haar grenzen bots?

'Jullie leggen daar regelmatig eens de zweep op vanuit *Veto* (*lacht*), maar het is voor de studentenvertegenwoordigers enorm moeilijk. Kijk maar eens naar de evaluatie van de proffen, wat ik tijdens mijn loopbaan als rector heb ingevoerd. Oeioeioei, mijn collega's waren kwaad (*lacht*), maar goed.'

'Ik zou in kerncentrales investeren'

'Als een prof goede feedback krijgt, kan hij daar toch rekening mee houden om zijn les beter te maken. Dus ik vond het eigenlijk een goed idee dat we toen gelanceerd hadden. Maar ik had altijd gedacht "Daar zal een leercurve in zitten en na een paar jaar zal dat goed werken", maar ik lees in *Veto* nog altijd dat het maar half werkt.'

Waar passen studentenvertegenwoordigers binnen dit plaatje?

'Degenen die we kunnen spreken zijn de studentenvertegenwoordigers. Dat zijn degenen die zich manifesteren. En de vraag is: zijn zij de stem van de doorsnee student of zijn ze dat niet?'

Beleggingen van de KU Leuven

Moet de maatschappelijke rol van de KU Leuven tot uiting komen in haar beleggingen?

'Je moet bijvoorbeeld niet beleggen in militaire toepassingen. Je kan dan beginnen te discussiëren over fossiele brandstoffen. Volgens mij moet de maatschappelijke rol van de KU Leuven ook voor een stuk tot uiting komen in haar spin-offs. We moeten ervoor zorgen dat de dingen die hier ontwikkeld worden, hier ook verankerd blijven. Ook al ben je daar nooit zeker van.'

Hoe moeten we beleggingen zien in de huidige klimaatcrisis?

'Ik zou in kerncentrales investeren. In Mol stond de eerste kerncentrale op het continent. Al die kennis hebben we weggegooid uit politieke dommigheid. Sommige mensen willen ons levenspatroon totaal veranderen, maar dat zal nooit lukken. Je zal een technologische oplossing moeten vinden voor het zeer serieuze klimaatprobleem.'

Blijft u achter de schermen nog steeds actief?

'Niet achter de schermen: ik ga nog een paar opdrachten doen in wetenschappelijk onderzoek, en ik ben zelf nog voorzitter van verschillende spin-offs. Maar bij de Associatie zal ik mij niet meer engageren.'

'Of ik het ga loslaten? Waarschijnlijk wel, maar ik weet het niet'

'Ik ga alleen geïsoleerde projecten doen. Wat ik zal blijven opvolgen is het debat over de eindtermen van het middelbaar onderwijs. Dat wordt

© Kasper Nolllet

het komende jaar afgewerkt. Ik ga ook bij de hogescholen helpen om hun onderzoek beter te structureren. Maar altijd onder de verantwoordelijkheid van mijn opvolger. Die moet de grote lijnen uitzetten.'

Wat de toekomst brengt

Bent u tevreden met uw opvolger?

'Ik ken Koen Debackere al heel lang. Toen ik vicerector was, werd hij benoemd aan de universiteit. Als rector heb ik hem dan gevraagd LRD te doen en heb ik hem als de algemeen beheerder benoemd.'

'Hij was niet rechtstreeks betrokken bij opleidingsprogramma's, maar van in het begin is hij bij de Associatie betrokken geweest: het bestuur, de financiering en ondersteuning van de hogescholen, computerinfrastructuur, beleid rond onroerend goed, noem maar op. Ja, ik ben eigenlijk zeer blij met hem als opvolger.'

Denkt u dat het zal lukken om alles los te laten, na zo'n lange carrière binnen de KU Leuven?

'Waarom niet? Ik zit zelf ook binnen verschillende bedrijven waarin ik geïnvesteerd heb, dus ik ga hopen dat die nog wat opbrengen. Die vragen al lang meer tijd van mij dan ze gekregen hebben.' 'Maar de Associatie, dat laat ik los. Als je mij vraagt wat mijn plannen zijn, zeg ik dat ik zowat op een tweesprong sta. Mijn vrouw is onlangs overleden, dus er verandert veel in mijn leven.'

'Eigenlijk ben ik nog wat zoekende en werk ik eerst nog alles af. Normalerweise had ik voorzien een derde van mijn tijd nog te werken en de overige tijd met mijn vrouw wat meer te reizen. Dat valt nu weg, dus als je mij vraagt "Ga je het loslaten?", waarschijnlijk wel, maar ik weet het niet. Voorlopig plan ik nog een aantal dingen te doen die interessant zijn voor de instelling.'

Onderwijs kort

door [Tijs Keukeleire](#) en [Lara Lismont](#)

Daar zijn de Vlaamse studievoortgangsregels

Vrijdagavond heeft de Vlaamse regering een principiële akkoord bereikt over nieuwe studievoortgangsregels. De regering had in 2019 een 50% CSE-regel en een harde knip aangekondigd, maar het uiteindelijke voorstel was een pak genuanceerder. Dat bevat vooral een veralgemening van het systeem van de mijlpaal, ontwikkeld door de KU Leuven. Bij het ter persen gaan van deze editie was de exacte inhoud van het voorontwerp van decreet nog niet bekend. Het is de bedoeling om het decreet voor de zomer goed te keuren.

Lees het laatste nieuws op [veto.be](#).

Meer verplichte ijkingsstoetsen

Je moet vanaf volgend academiejaar ook een ijkingsstoets afleggen voor je mag starten in Farmaceutische Wetenschappen, Wiskunde, Fysica en Bio-ingenieurswetenschappen, zo heeft de Vlaamse regering beslist op diezelfde minister-raad. De resultaten van de toets blijven indicatief en niet-bindend, maar volgens het nieuwe voorontwerp moeten er in de toekomst altijd gevolgen komen aan de resultaten van verplichte ijkingsstoetsen. Dat is nu slechts in een paar opleidingen het geval. In het voorontwerp staat ook het eerder aangekondigde toelatingsexamen Diergeneeskunde.

12,5 miljoen

De Vlaamse regering pakt een constructiefout aan in de onderwijsfinanciering. Op dit moment wordt de looncomponent in de werkingsenveloppe van de instellingen nog bepaald door de verwachte inflatie, in plaats van de reële inflatie. Vanaf 2023 zal dit wel het geval zijn. De voorbije maanden steeg de inflatie sterk, waarvoor de instellingen zelf moeten betalen. Omdat de nieuwe regeling pas over twee jaar in voege treedt, maakt Vlaams minister van Onderwijs Ben Weyts (N-VA) 12,5 miljoen euro vrij voor de meeruitgaven van dit jaar.

5%

De vijf Vlaamse universiteiten hebben tesaamen 36.195 personeelsleden te werk gesteld in 2021, een stijging van 5% tegenover vorig jaar. Dat is goed voor 28.579 voltijdse equivalenten, zo leren de jaarlijkse personeelsstatistieken van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR). De cijfers dateren van 1 februari 2021. De stijging in personeelsleden bevindt zich vooral in doctoraten, postdoctorale onderzoekers en administratief en technisch personeel. Het universiteitspersoneel kleurt ook steeds internationaler, met nu bijna een derde van niet-Belgische nationaliteit.

Wanneer de overheid je examen afneemt

In de negentiende eeuw vormden centrale examens de realiteit aan de Belgische universiteiten. Het was echter niet altijd rozengleur en maneschijn, toont hun afschaffing.

door [Elien Stouten](#)

Tussen 1835 en 1876 kenden de vier destijds bestaande universiteiten (*de huidige UGent, ULB, KU Leuven en Universit  de Liège, red.*) centrale examens, georganiseerd door de Belgische overheid. Niet de universiteit, maar de overheid bepaalde of je je diploma verkreeg.

Dat bleek echter een heet hangijzer. 'Centrale examens zijn sinds de start van hun bestaan het voorwerp geweest van discussie', vertelt Dylan Couck, assistent in grondwettelijk recht aan de UGent en gespecialiseerd in hoger onderwijsrecht.

Voorwerp van discussie

'Universiteiten hadden niet het recht om diploma's uit te reiken voor opleidingen die in de regel leidden tot gecertificeerde beroepen', duidt Couck. Gecertificeerde beroepen zijn beroepen waarvan de uitoefening afhankelijk is van een specifiek diploma zoals arts, tandarts of advocaat.

Tussen 1835 en 1876 heeft de wetgever de wettelijke regeling van de centrale examens ongeveer veertig keer moeten aanpassen. 'Die onzekerheid was niet houdbaar', aldus Couck.

Studenten schenen niet te studeren om kennis te verwerven

Waar de toetsen in 1835 nog relatief sober werden ingevuld, breidden ze uit naar meer opleidingen en stelden ze toenemende kennis- en vaardighedenvereisten aan wie wilde deelnemen.

De overheid moest dat alles bovendien organiseren op een korte tijdsspanne van een aantal weken, in het begin enkel in Brussel. 'Ouders stonden er niet altijd om te springen om hun op dat moment volwassen kinderen zo ver te laten gaan om een toets af te leggen', legt Couck uit. Het ouderlijk toezicht verviel namelijk, tot vreugde van sommige studenten.

Leren in functie van het examen

Studenten schenen niet te studeren om kennis te verwerven, maar enkel in functie van slagen

voor het examen. 'Studenten namen bijvoorbeeld enkel vakken op die vereist waren voor het examen, maar de aanwezigheid was in het begin niet verplicht', illustreert Couck.

Ondanks de nadelen verbonden aan centrale examens, kwamen ze niet uit de lucht gevallen

De overheid voerde bijgevolg een aanpassing door: om te kunnen deelnemen aan de centrale examens, moest je als student kunnen aantonen dat je voor een aantal vakken present tekende in de lessen. 'Dat betekende echter niet dat die student daarbuiten meer deed dan aanwezig zijn', nuanceert Couck.

In het begin stelde de overheid de examenjury's op met weinig oog voor een wisselende samenstelling, waardoor studenten hun leerstof studeerden naargelang wie in de jury zat. Als studenten bijvoorbeeld wisten dat een van de juryleden een voorkeur had voor een bepaalde theorie legden ze zich vooral daarop toe.

Grondwetsartikel 24

Ondanks de nadelen verbonden aan centrale examens, kwamen ze niet uit de lucht gevallen. 'Toen België in 1830 onafhankelijk werd, is gekken naar de organisatie van het onderwijs', verduidelijkt Couck.

'De wetgever achtte zich door de onderwijsvrijheid niet bevoegd om toezicht te houden op de vrije universiteiten'

[Dylan Couck, assistent grondwettelijk recht UGent](#)

Entree Grondwetsartikel 17 – nu 24 – van de Grondwet: de vrijheid van onderwijs. De overheid

moet zich in principe terughoudend opstellen ten aanzien van het onderwijs en de instellingen geven het onderwijs vorm volgens hun eigen overtuiging.

'De wetgever achtte zich door de onderwijsvrijheid niet bevoegd om toezicht te houden op de vrije universiteiten (*de huidige KU Leuven en VUB, red.*)', verduidelijkt Couck. 'Maar de overheid wilde wel weten of de studenten met een diploma van die universiteiten de kennis en vaardigheden op zak hadden om met dat diploma aan de slag te gaan.' Dat probleem loste ze op met de reglementering over de toegang tot gecertificeerde beroepen.

Universiteiten krijgen hun zin

Daar komt een einde aan met de wet-Delcour in 1876, die universiteiten de toestemming verleent om zelf te examineren en hun studenten te diplomeren.

'Volgens de overheid hadden de universiteiten bewezen dat ze haar vertrouwen verdienden'

[Dylan Couck, assistent grondwettelijk recht UGent](#)

Waar de universiteiten voorheen al alles konden beslissen over opleidingen die leidden tot een niet-gecertificeerd beroep, konden zij dat vanaf dan ook voor opleidingen die de poort openen tot gecertificeerde beroepen.

De universiteiten kregen daardoor ook meer autonomie met betrekking tot hun onderwijsprogramma's: op welke materie meer en minder de nadruk ligt, welke vakken aan bod komen en in welke volgorde. 'Volgens de overheid hadden de universiteiten bewezen dat ze haar vertrouwen verdienden', concludeert Couck.

Behoud formele overheidscontrole

Naast autonomie zette de wet aan tot een grotere focus op de wetenschappelijke taak van de universiteiten: universiteiten moeten niet enkel

© Freya Carls

onderricht geven, maar ook werken aan wetenschappelijk onderzoek en die inzichten verwerken in hun lessen.

'Het kader dat uiteen is gezet in die periode is interessant om te reflecteren over het huidige debat'

[Dylan Couck, assistent grondwettelijk recht UGent](#)

De overheid behoudt weliswaar haar toezichtsmogelijkheid op het onderwijs: vooraleer een student met zijn diploma aan de slag kon gaan, moest de overheid eerst het diploma bekrachtigen, wat inhield dat de overheid naging of het diploma voldeed aan de wettelijke vereisten.

Lessen uit het verleden

'Het kader dat uiteen is gezet in die periode is interessant om te reflecteren over het huidige debat', stelt Couck. Vlaams Onderwijsminister Ben Weyts wil in 2023 centrale toetsen invoeren in het vierde en het zesde leerjaar en in het tweede en zesde jaar secundair onderwijs in Vlaanderen. De ontwikkeling van de toetsen gebeurt door een onafhankelijk universitair steunpunt, waarvan de KU Leuven deel uitmaakt.

Couck vervolgt: 'Een van de huidige discussiepunten, gelet op de vrijheid van onderwijs, is of de overheid dergelijke toetsen kan inrichten en vooral wat met die toetsen en de resultaten daarvan zal gebeuren.' Zo kunnen centrale toetsen niet enkel monitoring van de onderwijskwaliteit voor ogen hebben, maar bijvoorbeeld ook optreden in de studievoortgang.

Onderwijsvrijheid

'Het argument van de vrijheid van onderwijs wordt vandaag anders gebruikt dan in de negentiende eeuw', legt Couck uit. Destijds werden de centrale toetsen als noodzakelijk beschouwd om die onderwijsvrijheid te beschermen. Zeker de vrije instellingen waren toen voorstander van die examens.

Zeker de vrije instellingen waren toen voorstander van die examens

Vandaag worden de centrale toetsen gezien als een instrument om de kwaliteit op te krikken en zien onderwijsactoren ze als een bedreiging voor hun vrijheid. 'Die shift qua standpunt is goed te begrijpen als je de Belgische onderwijsgeschiedenis erbij neemt, maar het contrast is opmerkelijk', concludeert Couck.⊗

Samen studeren opnieuw mogelijk

De examenperiode staat weer voor de deur. Daarom vroeg Vlaams parlementslicid Brecht Warnez (CD&V) via een omzendbrief om veilige, lokale studieruimtes opnieuw mogelijk te maken.

De belangrijkste punten zijn de volgende: de ruimtes moeten verlucht worden, de zitplaatsen moeten voldoende uit elkaar staan en de studenten moeten zich registreren in functie van contact tracing.

Minister Bart Somers (N-VA) heeft de omzendbrief inmiddels bevestigd, waardoor ook in deze blokperiode al unieke stille studieplekken de kop hebben opgestoken. Zo kan je in Limburg zelfs op café of in de chirolokalen studeren.

KU Leuven reikt zes eredoctoraten uit

Op 2 februari 2022, het Patroonsfeest, reikt de universiteit zes eredoctoraten uit. De eerste is voor immunoloog Jean-Laurent Casanova, wiens lab genetische fouten ontdekte voor tal van infectieziekten, waaronder COVID-19.

Architecten en Pritzker Prize-winnaars Yvonne Farrell en Shelley McNamara zijn gekozen vanwege hun visionaire projecten die ze telkens in hun 'eigen unieke context' weten te integreren.

De vierde laureaat is Philippe Grandjean, wiens onderzoek de grondslag vormt van de nieuwe blootstellingsnormen (*vastgelegde limieten op blootstelling aan elektromagnetische velden, red.*) binnen de Europese Unie.

Nancy Kanwisher verdient haar titel vanwege de ontdekking van kleine regio's in de hersenen die specifieke mentale functies aanbelangen zoals de '*fusiform face area*', die actief wordt bij gezichtsherkenning.

De laatste gaat naar theoretische fysicus Juan Maldacena, ontdekker van de 'holografische dualiteit' tussen kwantumveldentheorie en snaartheorie.

Nieuwe maatregelen tegen het lerarentekort

Volgens vacaturecijfers van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) is het lerarentekort in het secundair onderwijs dit jaar verdrievoudigd.

De nieuwe maatregelen om het tekort te bestrijden, goedgekeurd door de Vlaamse regering, zijn dus broodnodig. 'Over veel van deze maatregelen wordt al lang gesproken, nu worden ze eindelijk realiteit', stelt Vlaams onderwijsminister Ben Weyts (N-VA).

Onder meer de anciënniteit die je kan meenemen als je overgeschakelt naar het onderwijs om een van de vastgelegde knelpuntvakken te doceren, wordt verhoogd. Vanaf 2022 zullen zij-instromers zo tot tien jaar anciënniteit kunnen meenemen.

Verder worden de knelpuntvakken uitgebreid met extra vakken en ambten en zal er in de toekomst ook extra loon verkregen kunnen worden voor extra uren. ⊗

Een eerbetoon aan de personen achter de aula's

Het verleden in Leuven bruist van roemrijke figuren. Als aandenken heeft de KU Leuven aan enkelen van van de notabele dames of heren een aula opgedragen.

door *Xhoana Memçai*

Aula Pieter De Somer, Charles Debe-riotstraat 24

De eerste aula op onze lijst is vernoemd naar de eerste rector van de zelfstandige Nederlandstalige KU Leuven: Pieter De Somer (1917-1985). Als jongeman trok hij naar Leuven om geneeskunde te studeren in 1935. Uiteindelijk behaalde De Somer zijn diploma na zeven jaar zwoegen. In de loop van zijn carrière kwam hij bovendien terecht in de onderzoekswereld en verdiepte hij zich in de microbiologie en immunologie.

In 1968 braken er in Leuven studentenprotes-ten uit, geleid door de Vlaamse studenten. Ze ij-verden voor een splitsing van de katholieke uni-versiteit, die destijds tweetalig was. Die opdeling kwam er effectief, waardoor de Franstalige afde-ling zich in Louvain-la-Neuve vestigde.

Professor Van Hee ge-bruikte geen nota's of cursussen

Hoewel Leuven zich in het oog van de storm bevond, slaagde rector De Somer in zijn ambitie om de universiteit een invloedrijk imago aan te meten. Hij drukte zijn stempel op de universiteit door maar liefst driemaal tot rector verkozen te worden. Die functie bekleedde hij tot zijn dood in 1985. Een blijk van zijn idealen is campus Gast-huisberg, dat onder zijn vleugels tot het grootste ziekenhuis van België zou uitgroeien.

Auditorium Zeger Van Hee, Tiense-straat 4

Professor Zeger Van Hee (1909–1971) was decaan en hoogleraar aan de rechtenfaculteit. Hij speelde een belangrijke rol in de verneder-landsing van de lessen aan de KU Leuven, een trend dat begon vanaf de jaren 20 en 30 van de vo-rige eeuw. Eveneens was hij een voortrekker van de opsplitsing van de Leuvense universiteit in de jaren 60. Tot slot kennen we hem ook als de me-deoprichter van Tijdschrift voor Notarissen.

Een weetje: zijn manier van lesgeven was enigs-zins bijzonder, want hij gebruikte geen nota's of cursussen. Een pure uitdaging voor de strevers onder ons.

Aula Vesalius, Andreas Vesalius-straat 11

Andries van Wesele, alias Andreas Vesalius (1514–1564) was de grondlegger van de heden-daagse anatomie. Ook hij zat niet stil in Leuven: Vesalius volgde maar liefst vier studierichtingen. Hij begon met recht, waarna filosofie, Grieks en Latijn volgden.

Zijn onderricht vond hij in het Paedagogium Castri en het befaamde Collegium Trilingue. Ver-volgens startte Vesalius de studie geneeskunde aan de Parijse Sorbonne. Destijds was de leer ge-baseerd op de inzichten van de Griekse arts Galenus, die tot zijn visies kwam door het ontleden van dieren.

Andreas Vesalius verzette zich gaandeweg te-gen die leer, omdat de werkelijkheid niet overeen-stemde met wat Galenus beschreven had. Later trok hij naar Padua, waar hij anatomisch onder-zoek verrichtte. Zijn bevindingen publiceerde hij uiteindelijk in zijn boek getiteld *De humani corporis fabrica libri septem*. Hiermee kwam ook de allereerste complete verhandeling over de anatomie op de markt.

Vorlat was een gedreven vrouwenrechtenactiviste

Vesalius kreeg echter te maken met veel tegen-stand van de aanhangers van Galenus en hield zijn academische carrière even voor bekeken. Kort na de publicatie van zijn boek in 1543 nam keizer Karel V hem in dienst als lijfarts. Ook zou Vesalius onder de heerschappij van Karels zoon, Filip II, in dienst staan van de vorst.

Auditorium Emma Vorlat, Edward Van Evenstraat 4

Emma Vorlat (1929–2017) studeerde Germaan-se talen en promoveerde tot doctor in de Engelse taalkunde. Ze was een gedreven vrouwenrech-tenactiviste. Vorlat zette haar vleugels onder de denktank Vrouw en Universiteit.

Ze was leidster van de interfacultaire raad Vrouw-Man-Universiteit en – niet minder opmer-kelijk – de eerste vrouwelijke vicerector aan onze universiteit. Tot slot was Vorlat ook voorzitster van de Onderwijsraad en een bestuurslid van de KU Leuven.

Aula Max Weber, Parkstraat 51

De naam Max Weber (1864–1920), zal ongetwij-feld bij enkelen een belletje doen rinkelen. Weber is immers de grondlegger van de sociologie, maar was daarnaast ook begeistert in politiek, recht, economie en geschiedenis. Aanvankelijk studeer-de hij recht in Heidelberg, maar schakelde na zijn legerdienst over naar de universiteit van Berlijn.

Gedurende zijn academische loopbaan zat We-ber niet stil: hij doceerde zowel in Freiburg, Hei-delberg, Wenen als München. Naast hoogleraar economie was Weber ook werkzaam als advocaat.

Monnet is de vader van de Europese Unie

Weber was ervan overtuigd dat de industriali-satie de positie van geloof en religie in onze maat-schappij ondermijnt. Hij pende zijn gedachten neer en in 1905 verscheen zijn bekendste werk: Die protestantische Ethik und der Geist des Kapi-talismus. Hierin stelde hij dat het protestantisme zijn aanhangers aanspoorde om hard te werken en weinig uit te geven, wat leidde tot een accumu-latie van kapitaal.

Aula Jean Monnet, Parkstraat 51

Op zestienjarige leeftijd raakte de Fransman Jean Monnet (1888–1979) betrokken bij zijn fami-liezaak: de verkoop van cognac. Al van jongs af aan leerde Monnet de wereld van ondernemers kennen. Zijn talent voor organisatie zou zich gauw openbaren tijdens de Eerste Wereldoorlog, waar Monnet een rol speelde in de aanvoer van goederen en maritiem transport.

Door zijn optreden vergaarde hij later de post van secretaris-generaal van de Volkenbond, de gefaalde voorloper van de VN. Vervolgens werd Monnet financieel adviseur en bankier. Zijn grootste verdienste haalde hij echter als voor-trekker van de Europese Gemeenschappen, waar-uit later de Europese Unie geboren zou worden. Daardoor wordt Monnet wel eens de 'vader van de Europese Unie' genoemd.

Aula Gaston Eyskens, Dekenstraat 2

Gaston Eyskens (1905–1988) verzilverde zijn naam als toppoliticus en als drievoudig premier van België. Enkele ijkpunten onder zijn beleid waren het verdwijnen van de Belgische unitaire staat en de onafhankelijkheid van Congo. Tevens is hij de vader van latere (kortstondige) premier Mark Eyskens.

In zijn jeugdige jaren studeerde Gaston Eyskens handelswetenschappen en politieke en sociale wetenschappen aan, onder meer, de KU Leuven. Bovendien verwierf hij in zijn latere leven een leerstoel, waardoor hij ook professor en later de-caan werd. Net zoals een paar collega's was ook Eyskens een voorstander van het vernederland-sen van de colleges.

Aula Michotte, Tiensestraat 102

Albert Michotte (1881–1965), was een Belgische psycholoog. Als filosofiestudent vond hij zijn on-derricht aan de KU Leuven. Hij leverde baanbre-kend werk in de experimentele psychologie, een tak van de psychologie die de nadruk legt op de invloed van de hersenen op het gedrag.

Van Der Eecken profileerde zich als een van de eerste professor-managers van de KU Leuven

Michotte richtte verschillende laboratoria op waarin ook psychologisch onderzoek werd ver-richt. Uiteindelijk ging hij zelf aan de slag als pro-fessor aan de faculteit Letteren en Wijsbegeerte.

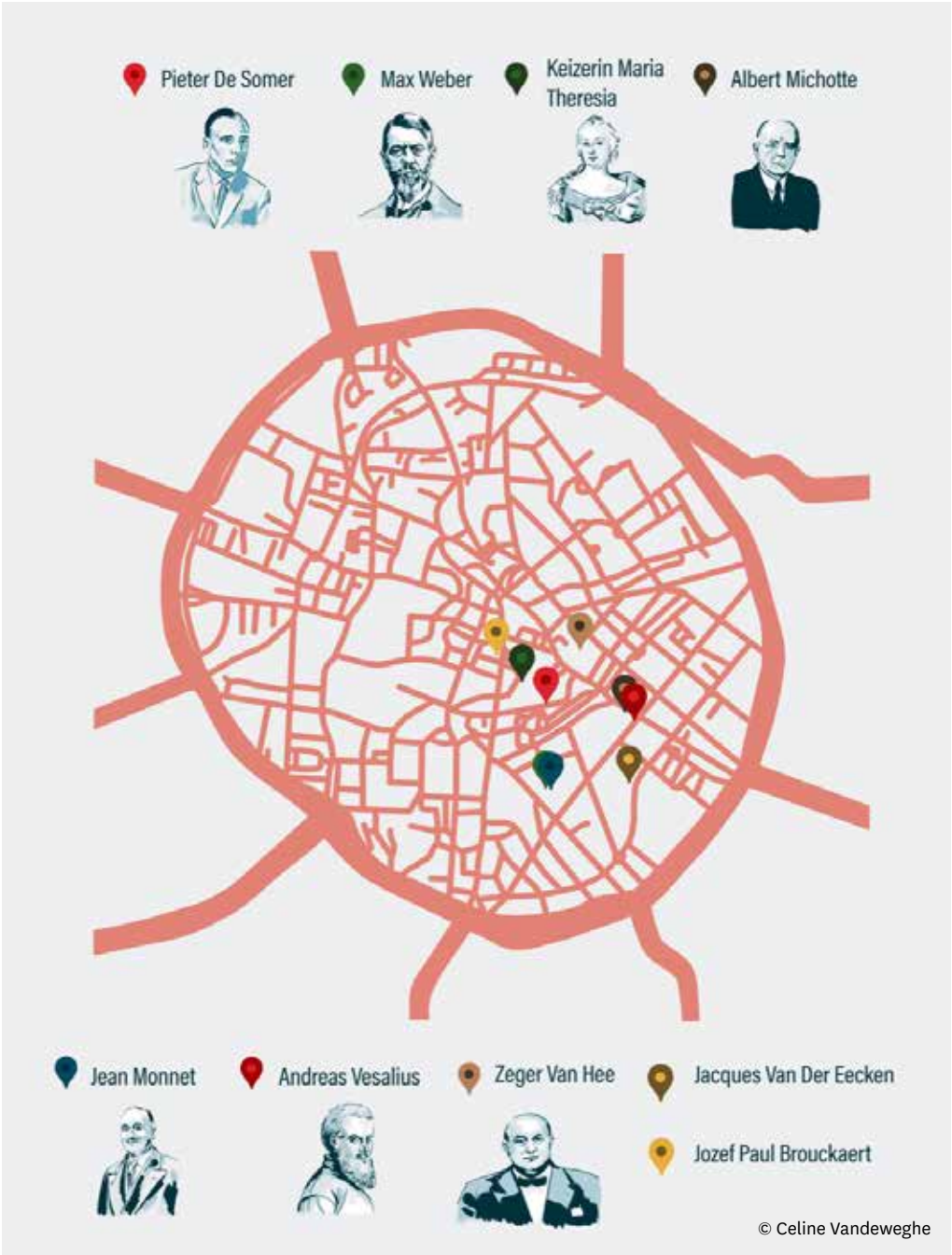
Aula J. Van Der Eecken, Naam-stestraat 69

Jacques Van Der Eecken (1941–1995) was een econoom en decaan van de faculteit Economi-sche en Toegepaste Wetenschappen. Gedurende zijn loopbaan verwierf hij de hoofdpost van het onderzoeks- en ontwikkelingsdepartement van de KU Leuven, een positie die hem de mogelijk-heid bood om bruggen te slaan tussen de univer-siteit en de zakenwereld. Daarmee profileerde Van Der Eecken zich als een van de eerste profes-sor-managers van de KU Leuven.

Aula Bouckaert, Dekenstraat 6

Jozef-Paul Bouckaert (1896–1976) was hoofd van het fysiologisch instituut, dat uitgroeide tot een actief onderzoekscentrum in Leuven. Onder meer Nobelprijswinnaar Christian de Duve zou daar gevormd worden.

De ligging van de aula is trouwens opmerkelijk: tegenwoordig bevindt die zich in een taleninstituut, maar vroeger was het een wetenschappelijk gebouw waar dieren in formol bewaard werden.

Maria Theresiacollege, Sint-Mi-chielsstraat 6

Maria Theresia van Oostenrijk (1717–1780) was een van de weinige vorstinnen die zoveel invloed had in de geschiedenis. Haar aanwezigheid liet ze niet onopgemerkt.

Tijdgenoten hadden nooit voor ogen dat Maria-Theresia de troon zou bestijgen

Gedurende veertig jaar was zij aartshertogin van Oostenrijk en koningin van Hongarije en van

de Bohemen. Haar leiderschap is des te meer bij-zonder omdat haar tijdgenoten nooit voor ogen hadden dat de jonge Maria Theresia van Oosten-rijk de troon zou bestijgen, wat wettelijk wel mo-gelijk was door de Pragmatieke Sanctie van 1713.

Maria Theresia van Oostenrijk gold als een in-tellectuele heerseres. Dat blijkt uit verschillende maatregelen die ze in haar rijk trof, zoals secularisatie van het onderwijs of de intrede in 1778 van het instituut voor Theologie in Leuven, dat haar naam draagt. Zo streefde ze ernaar dat ook haar kinderen, waaronder Marie-Antoinette, hun ta-lenten en sterke kanten in de schijnwerpers zou-den zetten.Ⓢ

Psycho-educatie op Instagram

Diede Vandergoten startte onlangs een Instagrampagina om voorlichting over ADHD te bieden. 'Ik wil meer vooruitgang maken door bewustzijn te creëren.'

door [Manon Cools](#) en [Liese Aerts](#)

Diede Vandergoten zit in haar laatste jaar als masterstudente Klinische Orthopedagogiek. Door haar stage komt ze veel in aanraking met kindjes die net gediagnosticeerd zijn met ADHD, *attention deficit hyperactivity disorder*.

'Het is belangrijk dat kinderen weten dat ze enthousiasme kunnen inzetten bij vriendschappen'

[Diede Vandergoten](#), oprichter van [adhd.hoe.zit.het.daarmee](#)

Ze vertelt hoe ze gemerkt heeft dat psycho-educatie van essentieel belang is. 'Het is belangrijk dat kinderen niet enkel een label opgeplakt krijgen', legt Diede uit. 'Door ADHD te kaderen, bied je concrete handvatten.' Op die manier kunnen de kinderen tips en informatie toepassen op hun eigen situatie.

Leonie en Mo

Naast psycho-educatie voor het kind legt de masterstudente ook focus op de omgeving. Familie en vrienden, maar ook de leiding van de jeugdbeweging moeten ingelicht worden, zodat ze bepaald gedrag begrijpen.

En precies dat is Diedes oogmerk: 'Ik ben op zoek gegaan naar een laagdrempelige manier om zoveel mogelijk mensen te bereiken en bij te scholen. Zo kwam ik op het idee om een Instagrampagina ([adhd.hoe.zit.het.ermee](#), red.) te maken.'

'Het is niet mijn bedoeling om de uiting van ADHD te veralgemenen'

[Diede Vandergoten](#), creator van [adhd.hoe.zit.het.daarmee](#)

Die bijscholing doet ze aan de hand van twee leuke figuurtjes: Leonie en Mo. 'Het zijn twee

vrienden', vertelt ze. 'Leonie heeft ADHD. Ik schets haar in allerlei dagelijkse situaties om een beeld te geven van hoe het is om ADHD te hebben.' Diede weet dat mensen vaak een 'druk' kind linken aan ADHD, maar het is natuurlijk veel meer dan dat.

Ze wil aantonen welke kleine dingen verstoep zitten in een met ADHD gediagnosticeerd kind. 'Dat zijn niet alleen de moeilijkheden – die er zeker wel zijn – maar ook de sterke kanten.' Die krijgen volgens haar minder aandacht omdat die in een klascontext niet goed tot uiting komen.

'Mensen met ADHD hebben vaak veel fantasie, creativiteit, interesses, enzovoort', aldus de masterstudente. 'Het is bijvoorbeeld belangrijk dat kinderen weten dat ze dat enthousiasme kunnen inzetten bij vriendschappen.'

Elk figuurtje uniek

Diede legt uit dat de stoornis voorkomt in drie vormen: hyperactiviteit of impulsiviteit, onoplettendheid of een combinatie van beide. 'Iedereen is uniek. Ongeacht het geslacht komt ADHD bij elke persoon anders tot uiting of ervaart die het op een andere manier.' Ook dat wil ze meegeven op haar Instagrampagina.

'Je zou je kunnen herkennen in sommige situaties op mijn Instagramfeed, maar ik vertel de verhalen van Leonie.' Het meisje en haar vriendje, Mo, zijn fictieve figuurtjes, die Diede bovendien zelf heeft getekend. 'Het is absoluut niet mijn bedoeling om de uiting van ADHD te veralgemenen, maar net om meer bewustzijn te creëren rond dergelijke thema's. ☺

Leuven versterkt strijd tegen seksueel geweld

De stad Leuven voert in de loop van 2022 twee nieuwe maatregelen in tegen seksueel geweld. Het gaat om de opening van een Zorgcentrum na Seksueel Geweld en de aanstelling van zedeninspecteurs.

door [Elena Amore](#)

Leuven is na Brussel, Gent, Luik, Antwerpen en Charleroi de zesde stad die een Zorgcentrum na Seksueel Geweld (ZSG) opent, maar zal zeker niet de laatste zijn. 'De uiteindelijke doelstelling is dat elk slachtoffer van seksueel geweld binnen het uur een gespecialiseerd zorgcentrum kan bereiken', vertelt Tina Debecker, hoofd van het zedenteam van de Leuvense politie.

Het ZSG in Leuven opende normaal gezien vorige maand samen met Antwerpen en Charleroi de deuren. Het uitstel heeft alles te maken met infrastructuurwerken in het UZ Leuven. 'De bedoeling is om het Zorgcentrum in de nabijheid van de spoedafdeling te bouwen en dat is sowieso niet evident', zegt Debecker. 'De achterstand wordt vooral veroorzaakt door vertragingen van leveringen voor de bouw.'

Zorgcentra als multidisciplinaire aanpak

Liesbet Stevens, adjunct-directeur van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen, beschrijft het ZSG als een holistisch centrum waar slachtoffers van seksueel geweld terecht kunnen voor een allesomvattende zorg en opvolging.

'Slachtoffers hebben er onder één dak toegang tot medische en psychische zorg, forensische staalafname en eventuele klachtneerlegging in samenwerking met de zedeninspecteurs. Het is 24/7 open en gratis', legt Stevens uit.

'De eerste stap in een zorgcentrum is medische zorg'

[Tina Debecker](#), hoofd zedenteam politie Leuven

Slachtoffers die een beroep doen op het ZSG worden daar opgevangen door een forensisch verpleegkundige. Die verpleegkundige staat in voor de medische zorgen van het slachtoffer, met oog op het forensische sporenonderzoek. Als het slachtoffer beslist om meteen aangifte te doen, zal de forensisch verpleegkundige contact opnemen met de zedeninspecteurs.

Het succes van de eerder geopende centra is alvast gebleken uit de hoge aangiftetbereidheid van slachtoffers na een bezoek aan een ZSG. Normaal gezien is slechts 1 op 10 van de slachtoffers bereid

tot een aangifte. In de steden met een ZSG gaat het om zo'n 70%.

Volgens Debecker speelt de verlaagde drempel daarin mee: 'Aangezien de eerste stap bij een ZSG de medische zorg is, ligt de drempel lager dan bij een politiebureau, wat meteen geassocieerd wordt met een klacht en daarom intimiderend kan zijn.'

Wat zijn zedeninspecteurs?

Een andere nieuwigheid zijn de zedeninspecteurs. Dat zijn agenten die vrijwillig extra taken rond zedenfeiten willen opnemen. Zij staan in voor het verhoor en de opvolging van slachtoffers, en dat 24/7.

'Klachten van verkrachting en aanranding stegen in 2018 en 2019, maar bleven daarna stabiel'

[Marc Vranckx](#), commissaris politie Leuven

Voor het gerechtelijk arrondissement Leuven zullen er minstens dertig inspecteurs de nieuwe opleiding krijgen, waaronder ook mensen die gespecialiseerd zijn in het verhoor van minderjarigen en kwetsbare meerderjarigen, bevestigt Stevens.

Ondanks de opening van het Zorgcentrum kan je als slachtoffer ook nog steeds terecht op een politiebureau, verzekert Debecker: 'Het is niet omdat je geen zedeninspecteur bent dat je een slachtoffer van seksueel geweld niet kan opvolgen op een kwalitatieve manier.'

In een Europees rapport van 2019 kwam er kritiek op de efficiëntie van de Belgische politietraining omtrent seksueel geweld. Academies zouden te veel vrijheid krijgen voor de invulling daarvan.

Volgens Debecker is de eerste stap in een efficiëntere aanpak van seksueel geweld hoe dan ook het uitrollen van de zorgcentra. De expertise die daar wordt opgebouwd, in combinatie met die van de zedeninspecteurs, zal zorgen voor betere oplei-

dingen. Ook indirect, omdat collega's van elkaars ervaringen leren.

Stabiliteit en evolutie

In Leuven lijken de cijfers van seksueel geweld stabiel te blijven, bevestigt commissaris Marc Vranckx. Een nuance dringt zich op: 'Klachten van verkrachting en aanranding zijn gestegen in 2018 en 2019, maar sindsdien stabiel gebleven.'

'In 2020 en 2021 zijn klachten van andere vormen toegenomen, zoals voyeurisme en cybergerelateerde feiten', benadrukt Debecker. COVID-19 en de lockdowns vormen volgens haar een mogelijke oorzaak. ☺

Kleine kunst

Kunst hoeft niet monumentaal te zijn om iets te vertellen. 'Kleine kunst' herbergt woordkunst in haar fijnste vorm, om in te verzinken, te overpeinzen en van te genieten.

Giraffen

door [Mirre Verhoeven](#)

Een op vijf mensen krijgt huidkanker. Ik kijk naar het gevlekte omhulsel dat mij samenhoudt. Ga jij mij ziek maken? Mijn huid. Die meegroeide met een allesomvattende, innerlijke nervositeit en vlekken maakte, witter dan de melksnor op je bovenlip. Je jeukte. Ik kraste. Je jeukte. Je jeukte. Mijn huid die me wit maakt en daarom niet zwart, die me puber maakte. Die me getekend achterlaat. Mijn huid die honger heeft, die

witte lijnen achterlaat van droogte, maar geen water wil. Geef mij water. Ik hou van het blozen, van de zonsopgang op je wangen. Ik hou nog meer van het kippenvet, van de raakvlakken. Huid tegen huid, honger tegen honger.

Ik weet niet of ik ooit huidkanker zal krijgen. Ik weet niet of giraffen de enige dieren zijn die niet kunnen zwemmen.

Het genie en de schepper

door [Jan Debaus](#)

Op een dag brak het heelal en het regende gedichten
Het rommelde, waaide, stormde
De mens zette zich op zijn stoep, stak een sigaret op en dronk van zijn lauwe koffie en het rommelde, kneep, gromde

Op neutraal terrein discussieerden twee mannen zonder gezicht of stem in een kamer zo klein als een erwt, over waarde, waarheid en andere bizarriteiten

En daar dwarrelden hun zielenpuzzelstukken naar

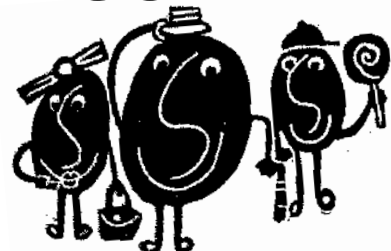
beneden die daar fluisterden van het zonlicht, de bergen en de vergeten bloesem, waarna zij dan maar stierven

zonder eredienst, zonder lijkschouwing of kist en het zweeg, tinkelde, bleef

1. Valuta van de eerste noot (6) **2.** Vaders wigwams (8) **3.** Bloeiwijze van culturen (10) **4.** Plank voor een staat (9) **5.** Reisdocument voor servies (6) **6.** Daar ga je mee carpoolen (8) **7.** Raes & Vreven (12) **8.** Voormalige Engelse zeevogels (8) **9.** Fruit van de arm der wet (11) **10.** Die zorgt ervoor dat horigen niet verdrinken (12) **11.** Raden vanop afstand (9) **12.** Sofa met kwartet Oostblokkers (9) **13.** Daar drinken eekhoorns al eens een pintje (8) **14.** Elektrisch geladen molecule in het bovenlichaam (7) **15.** Vuur waarnemen (11) **16.** Heeft bloedvaten nodig (10) **17.** Klauwen, manen of een hempie (11) **18.** Slechte strotten (8)

Oplossingen van vorige editie: 1. Presenteren, 2. Brexit, 3. Manieren, 4. Frauderen, 5. Isolatie 6. Wetenschap, 7. Katrol, 8. Campagne, 9. Klopgeest, 10. Letterlijk, 11. Richtlijnen
Middenwoord: Sinaasappel

SPONSORED BY

Stuur een e-mail met je naam en de oplossing die je in de middenkolom hebt gevonden voor 9 januari naar crypto@veto.be en maak kans op een van de tien

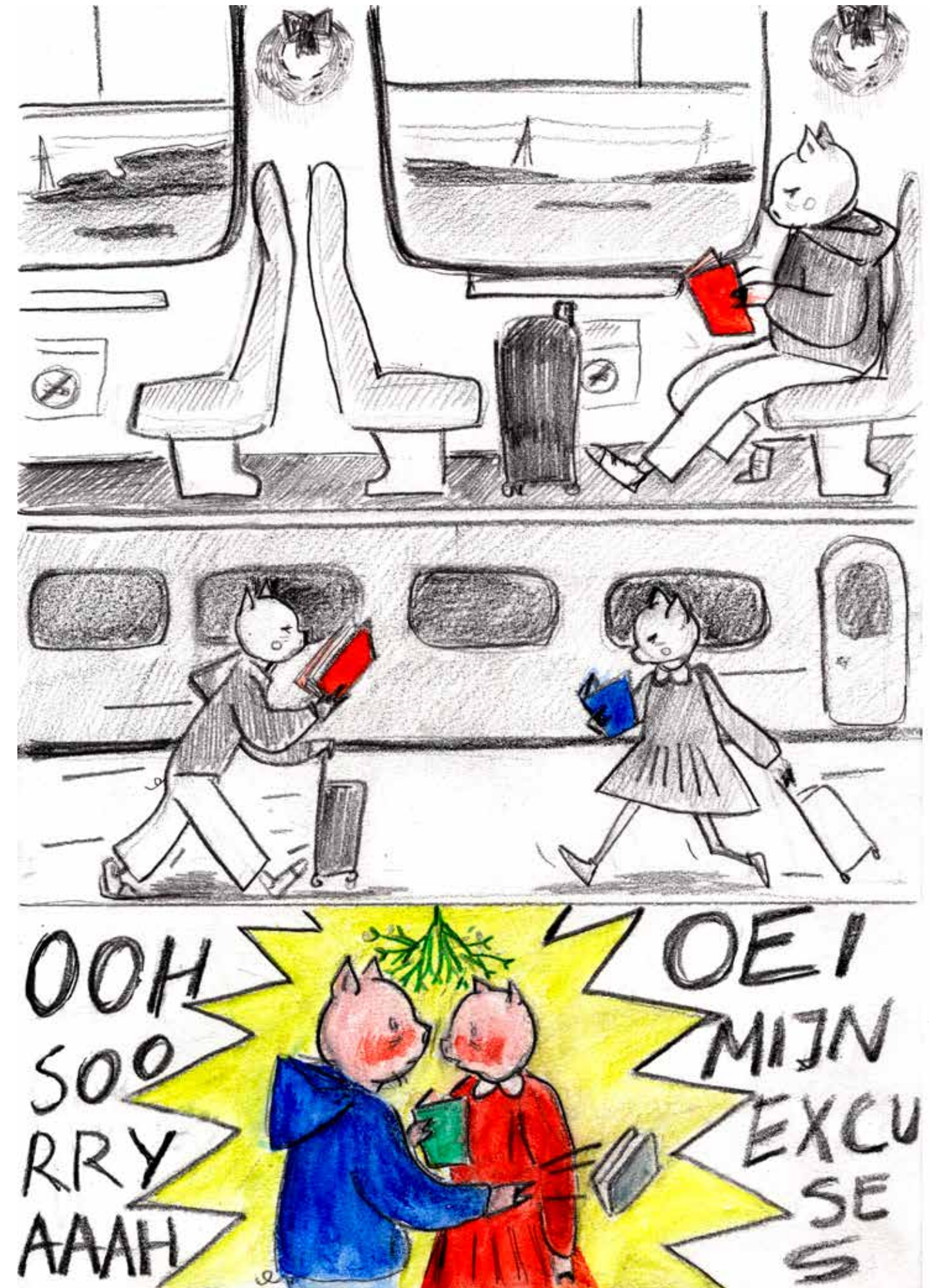
waardebonnen van Café Noir!

SJARELS KERSTCRYPTO

1.				1		12				11
2.		9		11			11			
3.		3			10				4	4
4.		13			1		12			9
5.			3		6			10		
6.				11		6			11	
7.	7				3			10	11	
8.				11		14				
9.		9				11			3	14
10.			13		8			1		8
11.				8		14			10	10
12.				8		14			5	
13.					10	11			12	7
14.				5		10				
15.					5	14			6	
16.		8			14		4		14	
17.			13					2		1
18.				2	4					

Vinnie verwerkt vlijtig vakboeken

Jongerenpartijen doen geen regering meer vallen

Zowel Jong VLD als de Jongsocialisten hebben recent een nieuwe voorzitter verkozen. Om nog een rol van betekenis te blijven spelen, moeten jongerenpartijen zich heruitvinden.

door [Simon Tibo](#)

De manier van aan politiek doen is de afgelopen decennia intensief veranderd. Ook de jongerenafdelingen van partijen moeten zich deze wijzigingen eigen maken en er hun organisatie op afstellen om relevant te blijven. Vooral de meer traditionele jongerenpartijen proberen hun oude functie als ideologisch kompas te blijven uitoefenen, maar ze voelen de druk toenemen.

Voor dit artikel werd gepraat met politicologen, ex-politici, mensen actief in de nationale politiek en bijna alle partijvoorzitters van de zeven Vlaamse jongerenpartijen. Voor Jongsocialisten voert de ontslagnemende voorzitter het woord. Enkel Kevin Maas, voorzitter van JONGCD&V, kon door de redactie niet bereikt worden. Zijn standpunten komen dan ook niet aan bod in dit artikel.

Partijcultuur legt de accenten

Een jongerenpartij heeft drie functies, legt politicoloog Bram Wauters (UGent) uit. Allereerst gaat het om rekrutering: jongerenafdelingen betrekken mensen bij een partij en speuren naar talent.

Egbert Lachaert, voorzitter van Open VLD, ziet hoe Jong VLD effectief de rekruteringsleutel vaak in handen heeft. 'We zijn onlangs gestart met onze talentenacademie Gangmakers voor Jong VLD, maar ook voor externen. De partij moet af en toe verbreden', vertelt hij.

'Jongeren moeten de boel wakker schudden en buiten de klassieke partijpolitiek denken'

[Kristof Calvo, federaal parlementslid \(Groen\)](#)

Een tweede functie is inhoudelijk van aard: de jongerenpartij beïnvloedt de standpunten van de moederpartij, brengt vernieuwende ideeën aan en vertegenwoordigt jongeren. 'Jongeren moeten de boel wakker schudden en buiten de klassieke partijpolitiek denken', aldus federaal parlements-

lid Kristof Calvo (Groen). 'Als die mogelijkheid er niet is, moeten jongeren ze creëren.'

Tot slot vormt en socialiseert een jongerenpartij haar jonge leden ook binnen een partij. Ze maken er kennis met haar standpunten en krijgen de belangrijkste politieke discussies aangeleerd.

De invulling van die functies verschilt wel tussen de partijen onderling. Er lijkt een onderscheid te bestaan tussen de drie traditionele jongerenpartijen, Jong VLD, Jongsocialisten en JONGCD&V, en de nieuwere partijen, zoals Jong Groen en Jong N-VA, als het over de openlijke disidentie ten opzichte van de moederpartij gaat.

'Bart De Wever houdt vandaag de touwtjes stevig in handen binnen de N-VA'

[Bram Wauters, professor politologie \(UGent\)](#)

Volgens politicoloog Stefaan Fiers (KU Leuven) heeft onder meer een regeringsdeelname daarmee te maken. 'Wie in de regering zit, moet compromissen sluiten. Dat laat ruimte voor jongeren om de partij bij de les te houden.' De traditionele partijen zijn nu eenmaal al het meest aan de macht geweest.

Daarnaast speelt de partijcultuur een belangrijke rol. Zo wordt de N-VA zeer strak geleid; een dissidente stem vanuit de jongerenafdeling is dan ook een zeldzaamheid.

Netwerken

Wauters beaamt dat: 'N-VA ontstond uit de Volksunie, die uit elkaar is gevallen na interne onenigheid. Dat is een trauma waardoor Bart De Wever vandaag de touwtjes stevig in handen houdt binnen de partij.'

Viktor Rooseleer, voorzitter van Jong N-VA, is het daar niet mee eens. De jongerenpartij zou volgens hem nog steeds kritisch staan ten opzichte

van de moederpartij. Toch lijkt de focus bij Jong N-VA meer te liggen op een netwerk opbouwen en politiek talent kneden. Volgens Rooseleer vertaalt die aandacht voor vorming zich ook bij de lijstvorming: 'Een achtergrond bij Jong N-VA is altijd een pluspunt.'

'Wij zijn het militante speerpunt van de partij'

[Filip Brusselmans, voorzitter Vlaams Belang Jongeren](#)

N-VA staat niet alleen in die door groei. Zowel Vooruit, Groen als Vlaams Belang hebben erg jonge bestuursleden en parlementariërs. Het maakt de meeste jongerenvoorzitters dan ook tevreden, al kan het beter. 'Open VLD moet zich vernieuwen om terug sterker te staan. Het partijbureau kan diverser en jonger', vindt Jong VLD-voorzitter Philippe Nys.

De jongerenpartij is voor veel partijen een dankbare vijver om militanten uit op te vissen. Vooral bij Vlaams Belang Jongeren en Comac is die functie belangrijk. 'Wij zijn het militante speerpunt van de partij', aldus Filip Brusselmans, voorzitter van Vlaams Belang Jongeren.

De extremere standpuntinname van die partijen maakt dat er volgens Fiers sneller betogingen op hun maat zijn. Bovendien staat het heel slecht wanneer de jongerenafdeling van een regeringspartij meeloopt in een demonstratie die het regeringsbeleid onder vuur neemt.

Jongerenafdeling in functie van de moederpartij?

Het onderscheid tussen de traditionele en nieuwere partijen kwam enigszins in de gesprekken met de jongerenvoorzitters naar boven. Zo maakt Nys van Jong VLD zich sterk dat het de taak van een politieke jongerenorganisatie is om de moederpartij bij de les te houden. Ze moet voorop lopen wanneer de ideologie voor de toekomst wordt gevormd.

Volgens Egbert Lachaert, voorzitter van moederpartij Open VLD, is dat element typerend voor Jong VLD: 'Onafhankelijkheid zit in het DNA van de liberalen: de mens is vrij in haar gedachten en het liberalisme kan verschillende oplossingen in het leven brengen. Dat botst soms.' Een verschil met de andere partijen, beweert Lachaert.

'De jongerenpartij moet openlijk een eigen koers varen en standpunten innemen'

[Sammy Mahdi, staatssecretaris voor Asiel en Migratie \(CD&V\)](#)

Alle jongerenpartijen omarmen hun rol om de moederpartij bij de les te houden en inhoudelijk een eigen koers te varen. Al is het maar de vraag hoe dat in de praktijk verloopt. Zo is het de afspraak bij Comac om onenigheid met moederpartij PVDA intern aan te kaarten zonder ermee naar buiten te komen, vertelt voorzitter Max Vancauwenberge. Bij Comac ligt de focus dan ook eerder op samenwerking en discussie dan op een tegenstelling met moederpartij PVDA.

'De jongerenpartij moet openlijk een eigen koers varen en standpunten innemen', benadrukt staatssecretaris voor Asiel en Migratie en voor-

malig voorzitter van JONGCD&V Sammy Mahdi. 'Ze moet inhoudelijk wegen op de richting van de partij en is het ideologische kompas.'

Die sterke breuklijn tussen jongeren- en moederpartij ziet federaal parlementslid voor Groen Kristof Calvo toch anders: 'Onafhankelijkheid is belangrijk, maar de relatie met de moederpartij maakt ook de relevantie van de jongerenpartij.' De jongerenpartij is volgens hem een toegangspoort naar de partijpolitiek en heeft een brugfunctie tussen jongeren en politiek.

Machtsbastionnen van weleer

Volgens Mahdi heeft de onafhankelijkheids traditie van jongerenpartijen bij de traditionele partijen iets te maken met het verschil. De jongerenafdelingen bij de nieuwere partijen zijn volgens hem meer een onderdeel van de partij, maar dan specifiek op jongeren gericht. Het wordt daar niet als een gezonde houding gezien om zich tegen de partij te keren.

'JONGCD&V doet nu geen regering meer vallen'

[Eric Van Rompuy, gewezen voorzitter JONGCD&V](#)

Het politieke landschap is in ieder geval getransformeerd de afgelopen decennia. 'Traditionele partijen waren in de jaren 70 en 80 echte machtsbastionnen', weet CD&V-boegbeeld en gewezen jongerenvoorzitter Eric Van Rompuy. 'Jongerenbewegingen waren daarin de motor van vernieuwing en het geweten van de partijen.'

Die kritische rol van jongeren werd aanvaard, want partijen stonden toch sterk, aldus Van Rom-

puy. 'Nu zijn de partijen allemaal veel kleiner en wordt verdeeldheid veel minder geapprecieerd. JONGCD&V doet nu geen regering meer vallen.' Hij verwijst daarmee naar de val van de regering-Martens I in 1979 over het probleem Brussel en de Rand.

'Onze rol is zodanig ingeperkt dat we wel braaf moeten zijn'

[Jaro Verberck, voorzitter Jongsocialisten](#)

Van Rompuy beweert dat de manier van aan politiek doen fundamenteel veranderd is. Ook de rol van jongerenpartijen dus. Een verklaring ziet hij in de ledenaantallen: JONGCD&V had onder zijn leiding 15.000 leden, nu zijn het er zo'n 3.000 tot 4.000. De vraag rijst of jongerenpartijen dan een verminderde invloed ten opzichte van vijftig jaar geleden hebben.

Financiering via moederpartij

Fiers beaamt dat verlies aan invloed; ze zijn gedragen zich minder als de luis in de pels dan vroeger. De beleving bij partijen is veranderd en er zijn minder momenten en bijeenkomsten om je als jongerenpartij in de kijker te spelen en je eigen stem te laten horen.

Jaro Verberck, voorzitter van Jongsocialisten, wijst ook op de subsidies die jongerenpartijen tot enkele jaren geleden nog kregen van de Vlaamse regering. Tegenwoordig komen die middelen allemaal via de moederpartij: 'Die afhankelijkheid tast de autonomie van de jongerenorganisatie aan. Onze rol is zodanig ingeperkt dat we wel braaf moeten zijn.'

'Om als jongerenpartij zwaar te wegen op de nationale politiek moet er een kwalitatieve generatie zijn op een breukmoment'

[Egbert Lachaert, voorzitter Open VLD](#)

Die financiering is een heikel thema dat ook Mahdi en Calvo onderschrijven. Die laatste wil het hele model van de partijfinanciering herbekijken: 'De financiering van de jongerenafdelingen moet losgekoppeld worden van die van de moederpartij, zoals dat in Nederland al het geval is', aldus Calvo.

© Anastasia Arnhold

Mahdi haalt aan dat heel veel jongerenpartijen vandaag bezig zijn met jong talent aan te trekken en te vormen. Maar een jongerenpartij moet ook op de politiek wegen. Dat gebeurt nog te weinig nu, zegt Mahdi.

Via congressen kunnen jongeren wel nog hun standpunten vertolken. Zo konden de Jongsocialisten op het congres in 2014 van de toenmalige SP.A in 2014 de legalisering van cannabis als partijstandpunt doorduwen, tegen de wil van de partijtop in.

Romantisering van het verleden

Toch moet die verminderde invloed worden genuanceerd. Hoewel er effectief verschillende sprekende voorbeelden van jongerenpartijen zijn die zich roerden, mag hun rol in het verleden volgens politicoloog Wauters niet overschat worden. Ook Calvo waarschuwt voor een te romantische kijk op het verleden: 'Er zijn heel veel jongeren-voorzitters waar we later niets meer van hebben gehoord.'

'Net als lidmaatschappen van traditionele partijen zijn ook die van jongerenpartijen afgenomen'

Bram Wauters, professor politologie (UGent)

Volgens Lachaert speelt ook het moment mee. Om als jongerenpartij zwaar te wegen op de nationale politiek, zoals in de generatie van Eric Van Rompuy, moet er een kwalitatieve generatie zijn op een breukmoment. 'Er moet zowel talent als momentum zijn, dus ik sluit niet uit dat het ooit weer eens gebeurt', vertelt de Open VLD-voorzitter.

Al kan invloed ook anders geïnterpreteerd worden. Zo heerst er volgens Fiers bij Groen een partijcultuur waarin alle stemmen sneller gehoord worden. Concrete invloed naar de buitenwereld is daardoor minder van belang.

Paola Travella, co-voorzitter van Jong Groen, beaamt dat: 'Wij zitten regelmatig samen met de voorzitters.' Het is daarom frappant dat Groen de enige partij is die de vertegenwoordiging van de jongerenpartij nog niet structureel heeft vastgelegd in haar partijbestuur.

Ideeënstrijd

Wat houdt de toekomst in voor jongerenpartijen? Mensen schaffen minder snel een partijkaart aan en jezelf verbinden met één politieke kleur is een drempel geworden. Wauters bevestigt dat: 'Net als lidmaatschappen van traditionele partijen zijn ook die van jongerenpartijen afgenomen.'

Volgens Fiers zal de jongerenpartij wel een blijvend element zijn in de uitbouw van politieke carrières. Toch zullen de partijen volgens hem moeten nadenken over hoe ze een nieuw gemeenschapsgevoel kunnen cultiveren.

'Jongerenpartijen zullen moeten leren omgaan met de vernieuwde samenleving en op een andere manier aan politiek doen', vindt Mahdi. Ze zijn genoodzaakt om rekening te houden met de vola-

tiliteit aan engagementen en moeten die dan ook inpassen in de organisatie.

'Er is een toekomst voor jongerenpartijen, maar jongeren moeten zich engageren. Daarom een oproep: roer u!'

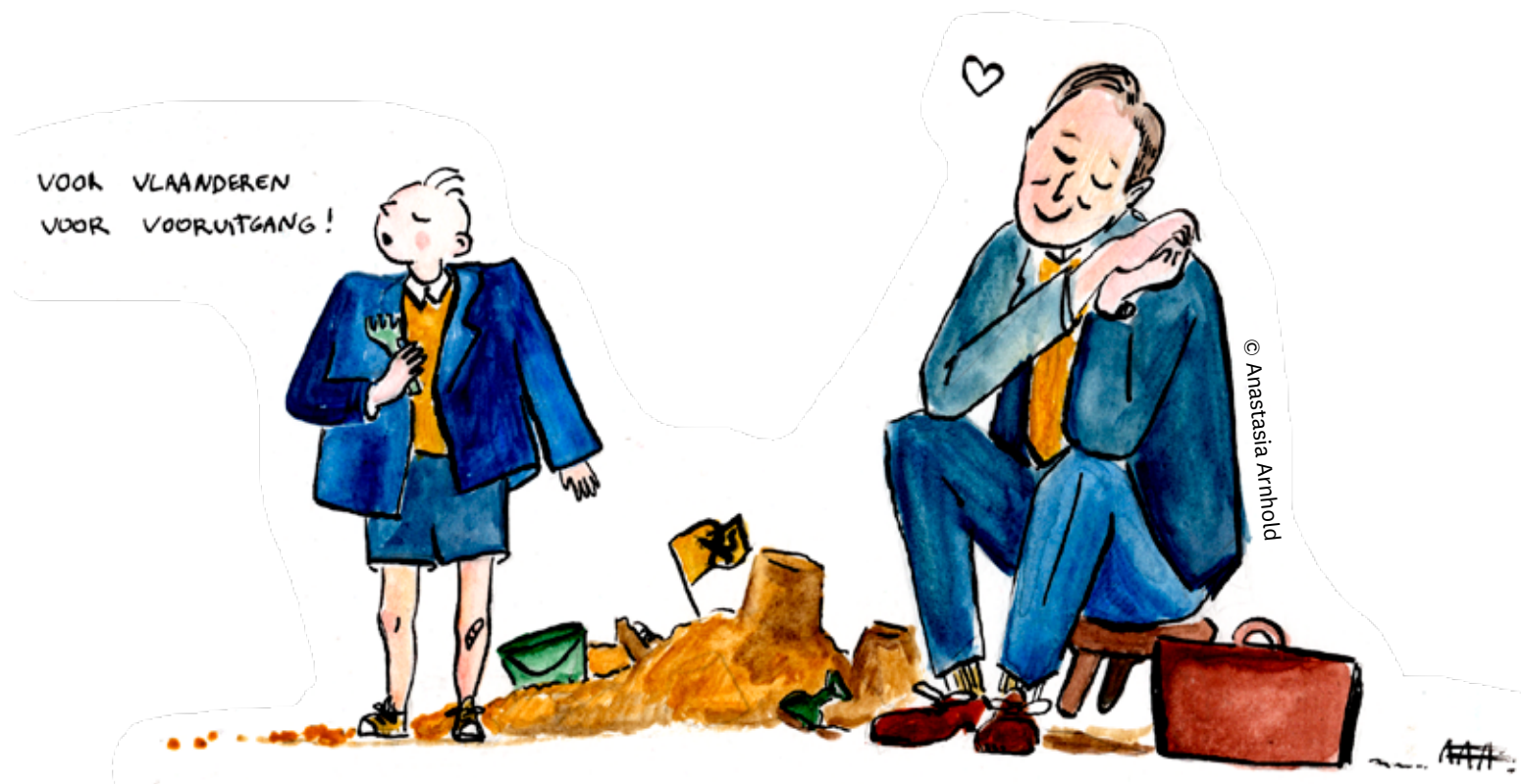
Eric Van Rompuy, gewezen voorzitter JONGCD&V

Philippe Nys (Jong VLD) ziet een opportuniteit: 'De aankomende ideeënstrijd in de politiek biedt opnieuw de mogelijkheid om ons ideologisch in het debat te plaatsen en voor centumpartijen om de ideologie weer relevant te maken.'

'Roer u'

Bij de nieuwere partijen is de dalende trend in ledenaantallen minder te voelen. Zowel Filip Brusselmans (Vlaams Belang Jongeren) als Viktor Rooseleer (Jong N-VA) juichen hun stijgende ledenaantallen toe en zien de toekomst positief in. 'Er zijn andere manieren om zich te engageren, maar Jong N-VA heeft een duurzaam karakter. Je hebt de mogelijkheid om sociaal kapitaal op te bouwen en op lange termijn iets te bereiken', aldus Rooseleer.

Van Rompuy besluit: 'Er is een toekomst voor jongerenpartijen, maar jongeren moeten zich engageren. Daarom een oproep: roer u!'

You got into Harvard? What, like it's hard?

Vanaf volgend academiejaar biedt een nieuw Vlaams beurzenprogramma kansen voor Vlaanderens sterkste academici, voordien tegengehouden door het prijskaartje.

door *Viktor Flamand*

Na het kijken van *Legally Blonde* droomden we allemaal wel eens van een studie aan Oxford, Harvard of Stanford. *What, like it's hard?* Ja, eigenlijk wel. Als je al binnen geraakt, moet je nog een stevige som geld ophoesten en dat is dan ook waarom het voor velen bij dromen blijft.

Een twintigtal Vlaamse studenten kunnen hun droom vanaf volgend academiejaar echter waarmaken. De Vlaamse regering wil jaarlijks twee miljoen euro uittrekken om studenten te ondersteunen, van inschrijvingsgeld tot verblijf.

Vlaanderen veroverd de wereld

In 2019 nam de regering-Jambon in haar regeerakkoord de doelstelling op om de internationale academische carrière van Vlaanderens beste studenten te ondersteunen. Daar heeft ze nu ook een concreet plan voor. Vanaf volgend academiejaar start een pilootprogramma voor studenten die aanvaard zijn aan een internationaal topinstituut. Na een selectieproces kunnen ze de rekening doorschuiven naar de Vlaamse overheid.

Naar wie is de Vlaamse regering op zoek? Een

Een masterdiploma en uitstekende puntenlijst zijn slechts basisvereisten

masterdiploma en uitstekende puntenlijst zijn slechts basisvereisten. Peter Lievens, vicerector Internationaal Beleid aan de KU Leuven: 'De minister-president heeft de ambitie om met deze groep van studenten een netwerk van jonge mensen op te bouwen die als ambassadeur van Vlaanderen kunnen fungeren.' Daarvoor zijn ze op zoek naar leiderskwaliteiten en motivatie naast perfecte scores.

Is het sop de kool waard?

De vraag die opkomt is of we zomaar jaarlijks twee miljoen euro hebben liggen om aan Harvard en Yale te spenderen. Is er thuis geen nood aan subsidies? Begin september kwam nog de vraag vanuit het katholiek onderwijs naar meer vervoersmogelijkheden voor het bijzonder onderwijs. Een blijvend probleem.

Volgens Lievens moet je echter altijd een afwe-

© Freya Caris

ging maken: 'Het is vervelend als je met beleid bezig bent om steeds weer geconfronteerd te worden met controversiële thema's, terwijl je dit eigenlijk ook kan zien als een aanvulling.'

Diezelfde visie deelt de vicerector over de vraag

'Het mag geen beurs zijn voor de happy few'

Peter Lievens, vicerector Internationaal Beleid KU Leuven

of subsidies voor bestemmingen dichter bij huis niet dringender zijn. Sinds de Brexit dreigen namelijk de door Erasmus opgebouwde banden met het Verenigd Koninkrijk te verwateren. Maar volgens de vicerector 'zijn de intenties er zeker' om de banden met het Verenigd Koninkrijk verder uit te bouwen, zowel op economisch vlak als op niveau van onderwijs.

Wat brengt het dan uiteindelijk bij? Lievens

benadrukt het belang van dergelijke initiatieven in termen van winst: 'Het is niet neutraal omdat je telkens een meerwaarde creëert voor zowel de studenten als de landen. Het is continu winst maken, maar dan aan twee kanten.'

Geen happy few

Dat beurzen als deze enorm competitief zijn, zal niemand verbazen. De vraag naar selectie staat dan ook snel centraal. Hoewel dat aspect nog niet helemaal uitgewerkt is, doet het belang dat de Vlaamse regering hecht aan 'uitstekende Nederlandse beheersing' vragen rijzen.

Lievens benadrukt dat er vanuit de VLIR, het overkoepelend orgaan van Vlaamse universiteiten, is aangedrongen 'om bij de implementatie rekening te houden met de socio-economische achtergrond van de kandidaten. Het mag geen beurs zijn voor de *happy few*.' Het is kortom een project in haar kinderschoentjes, dat enorme kansen kan bieden en velen met nieuwsgierige blik volgen.

Van breien op het openbaar vervoer in Denemarken tot een stierengevecht in Spanje

Jaarlijks ruilen veel studenten de Leuvense bodem in voor een studie in het buitenland. Marie-Line Lormans en Ella Pierloot blikken terug op hun Erasmus van afgelopen semester.

door [Marie Coppens](#)

Terwijl het einde van het eerste semester nadert in Leuven, is dat niet anders in het buitenland. Marie-Line Lormans en Ella Pierloot, twee studenten aan de KU Leuven, studeerden afgelopen semester buiten België. Ella trok naar het noorden en ging op Erasmus in Aarhus (Denemarken); Marie-Line verplaatste zich naar het zuiden voor een verblijf in het zonnige Sevilla (Spanje).

Marie-Line, derdejaarsstudent Taal- en Letterkunde Spaans – Frans, hoopte initieel om zich op Erasmus in Parijs verder te verdiepen in de Franse taal. Het lot bracht haar echter in Sevilla. 'Eigenlijk ben ik heel *content* dat ik hier ben. Ik apprecieer de Spaanse cultuur enorm', vertelt ze. Daarbij verwijst ze naar de *siesta* die Spanjaarden stevast tussen 14 en 17 uur in de namiddag houden. 'Het is hier allemaal echt op het gemak.'

'Ik wilde naar Scandinavië. Zweden is te noordelijk, Noorwegen te duur. Dan maar Denemarken zeker?'

[Ella Pierloot](#)

In tegenstelling tot Marie-Line koos Ella niet voor Aarhus in Denemarken om zich meester te maken van het Deens. 'Mijn mama vraagt steeds aan de telefoon of ik al wat Deens kan. Helaas moet ik haar telkens teleurstellen.' Als masterstudent Rechten was haar keuze voor Denemarken simpel: 'Ik wilde naar Scandinavië. Zweden is te noordelijk, Noorwegen te duur. Dan maar Denemarken zeker?'

Overall Engels

Dat Ella de Deense taal niet machtig is, vormt geen probleem. 'Al mijn lessen worden in het Engels gegeven. Ook in mijn vriendengroep, zelfs als we enkel met Belgen onder elkaar zijn, is de voertaal het Engels', vertelt ze. Ze benadrukt meteen dat ze door de buitenlandse ervaring alleen maar taalvaardiger is geworden.

Ook Marie-Line verklaart dat ze regelmatig haar Engelse vocabularium moet bovenhalen. 'Dat is alleen maar een surplus', zegt ze. Bovendien zijn twee van haar huisgenoten Italiaans waardoor ze genoodzaakt zijn om in het Engels te communiceren.

Op reis

De studenten bleven geen drie maanden in hun residentie of gemeenschapshuis. Marie-Line en Ella verwijzen beiden naar het Erasmus Student Network (ESN), een studentenorganisatie die actief is in Europa. Met die organisatie trok Ella in haar vrije tijd naar Noorwegen, Zweden en Duitsland.

'Ik heb me er dagenlang nog voor geschaamd dat ik effectief geld heb gegeven aan zo'n stierengevecht'

[Marie-Line Lormans](#)

Marie-Line reisde niet met ESN, maar verliet ook haar tijdelijke thuisstad en ging onder meer naar Gibraltar, Ronda, en Barcelona. 'Ik heb daarvoor ook de andere kanten van Spanje gezien. Het is niet alleen een vakantieland', vertelt ze.

Marie-Line maakte vooral tijdens het weekend tijd vrij voor die tripjes. 'Ik vind de studie hier niet te onderschatten. Ik heb enkele vakken met permanente evaluatie, waardoor ik ook vaak bezig ben met mijn studies.' Marie-Line ontkracht daarmee meteen de mythe dat het 'allemaal wat gemakkelijker is in het buitenland'.

Lokale gewoontes

Naast studeren is ook de kennismaking met de lokale cultuur een belangrijk gegeven voor beide studenten. Met die reden ging Marie-Line naar

©Ella Pierloot

een stierengevecht in Sevilla. 'Het was gruwelijk. Ik heb me er nog dagenlang voor geschaamd dat ik effectief geld heb gegeven aan zo'n gevecht.' Ze vertelt hoe ze anderhalf uur lang getuige was van de dood van zes stieren. 'Kleine kinderen stonden aan de zijlijn te supporteren. Dat zou in België totaál niet toegelaten worden', klinkt het.

Ook Ella maakte kennis met de gewoontes van de Denen. 'Sommige mensen zetten kleren buiten aan hun voordeur. Als je als passant iets leuks ziet, mag je dat gerust meenemen op voorwaarde dat je een bedrag overschrijft op een rekeningnummer', vertelt ze. 'Er is eigenlijk enorm veel vertrouwen in de medemens.'

'Als je in de supermarkt één soort veggieburger vindt, mag je blij zijn'

[Ella Pierloot](#)

Dat vertrouwen blijkt ook uit het feit dat de bibliotheek 24/7 open is en dat simpele zaken als printpapier daar niet achter slot en grendel liggen. Daarnaast vertelt Ella over haar nieuwe gewoonte: 'Ik ben beginnen met breien en haken. Iedereen doet dat hier. En overall. Van het openbaar vervoer tot gewoon op kot. Dat is echt hip.'

Vegetarisme

De lokale cultuur zorgt er ook voor dat de studenten zich moeten aanpassen. Ella eet veggie-

tarisch en merkt op dat dat in Aarhus niet altijd even simpel is: 'Als je in de supermarkt één soort veggieburger vindt, mag je blij zijn.' Marie-Line, die amper vlees eet, verklaart dat de vegetariër in Sevilla regelmatig op zijn honger blijft zitten: 'Als ik op restaurant ga, eet ik de traditionele gerechten die hoofdzakelijk bestaan uit vlees en vis. Anders heb je maar één vegetarische optie.'

'Mijn campus is eigenlijk een oude tabaksfabriek. Het is echt een heel mooi gebouw'

[Marie-Line Lormans](#)

Beide studenten benadrukken dat ze door hun buitenlands verblijf het Belgische aanbod extra hard zijn beginnen te appreciëren. 'Eigenlijk ben ik echt verwend in België', stelt Ella. 'Dat merkte ik ook wanneer ik hier in Denemarken alles zelf moest regelen. Dat is *beire* hard hé, het volwassen leven.'

Vrije tijd

Uiteraard gaat ook in het buitenland niet alles over rozen. Marie-Line verwijst naar de administratieve rompslomp aan het begin van het academiejaar. Als nieuweling op Spaanse bodem was dat geen pretje. 'Ga tijdig naar je Erasmusbe-

stemming, want het vraagt wel wat geduld van je', geeft ze als tip mee.

De moeilijkere momenten smelten als sneeuw voor de zon door alle fijne herinneringen die de studenten maken. Die worden af en toe gedeeld met het thuisfront. Hoewel Ella verklaart dat ze daar niet veel tijd voor heeft: 'Ik ben nu hier. Ik zie iedereen in België graag en ik neem mijn leven wel op als ik terug ben.'

Marie-Line deelt Ella's mening. Ze was afgelopen semester wel sterk verbonden met haar vrienden in België. Als jongerenambassadeur van het filmfestival in Torhout en praesidiumlid van Babylon heeft ze haar Belgische engagementen niet volledig op pauze gezet. Toch is het anders. 'Ik heb hier veel vrije tijd, omdat al mijn hobby's thuis zijn. Een paar maanden rust doen deugd. Ik kan doen wat ik wil.'

Terug naar huis

'Ik ga het moeilijk hebben als ik hier moet vertrekken', geeft Marie-Line toe. Ook haar campus in Sevilla gaat ze missen. 'Mijn campus is eigenlijk een oude tabaksfabriek. Het is echt een heel mooi gebouw. Ik ga daarom ook graag naar school (*lacht*).' Ook Ella vertelt dat ze Denemarken zal missen. 'Ik raad een buitenlandse ervaring echt aan iedereen aan', concludeert ze.☺

Auteur van Frankenstein herontdekt

Mary Shelley is terug van weggeweest. Met *Mary* haalt Anne Eekhout de auteur van *Frankenstein* uit de vergetelheid. De historische roman over Shelleys jeugd heeft nu al internationaal succes.

door [Simen Verberckmoes](#) en [Victoria Casteels](#)

Ze was amper achttien toen ze *Frankenstein* (1818) – de eerste sciencefictionroman – schreef, maar werd gereduceerd tot de vrouw van dichter Percy Shelley en dochter van schrijvers Mary Wollstonecraft en William Godwin. Mary Shelley viel lange tijd tussen de plooiën van de literatuurgeschiedenis. De Nederlandse schrijfster Anne Eekhout probeert het tijt te keren en plaatst *Mary* weer op haar voetstuk.

Met *Mary* stelt Eekhout haar versie voor van Shelleys tijd in Dundee en Genève. In de historische roman wisselen waarheid en fictie elkaar voortdurend af. Mary herinnert de lezer ook aan de beperkte aanwezigheid van vrouwen in de literaire canon.

Relatie met Isabella Baxter

Het ontstaansverhaal van *Frankenstein* is al vaak verteld. In 1816 verbleef Mary Shelley met haar geliefde Percy Shelley bij de romantische dichter Lord Byron aan het Meer van Genève. Het gezelschap verveelde zich en Byron stelde voor om een wedstrijd spookverhalen vertellen te houden. Mary Shelley zette die avond het verhaal uiteen over het monster van Victor Frankenstein.

'Gevoelens waren tweehonderd jaar geleden niet anders, alleen werd daarover nauwelijks gesproken'

[Anne Eekhout, auteur Mary](#)

In *Mary* voegt Eekhout een nieuw hoofdstuk toe aan die ontstaansgeschiedenis. Enkele jaren eerder verbleef Mary Shelley bij de familie Baxter in het Schotse Dundee. Volgens Eekhout heeft Shelley zelf gezegd dat Dundee belangrijk was voor haar verbeelding. De veertienjarige Mary raakte er bovendien innig verbonden met Isabella Baxter.

Eekhout suggereert in haar roman dat de relatie tussen de meisjes meer dan platonisch was. 'Zulke keuzes komen voort uit het verhaal en niet zozeer uit wat ik in deze wereld belangrijk vind. Maar het is wel zo dat alle gevoelens die mensen nu hebben tweehonderd jaar geleden niet anders waren, alleen werd daarover niet of nauwelijks gesproken. Ik vind het mooi om dat te laten zien.'

More than the truth

Mary is geen biografie, maar een historische roman waarin waarheid met fictie is vermengd. Eekhout baseert zich op brieven, dagboeken en biografieën, maar neemt ook een loopje met de feiten. 'Ik heb geprobeerd om me zoveel mogelijk aan de feiten te houden, maar een paar dingen heb ik opzettelijk veranderd. Het moet verhaaltechnisch ook werken.'

'Het wetenschappelijk-ethische thema van 'Frankenstein' spreekt ons nog altijd aan: denk aan het debat over vaccinatie'

[Tom Toremans, professor Engelse literatuur KU Leuven](#)

Het motto van Eekhouts roman – geschreven door Mary Shelley zelf – is veelzeggend: 'telling the best possible story matters more than the truth'. Een spannend verhaal vertellen, is belangrijker dan de waarheid spreken.

Bovendien zijn er weinig feiten over Shelleys verblijf in Dundee. Die onzekerheid was een geschenk voor Eekhout: 'Ik kon mijn eigen verbeelding loslaten op dat deel van Mary's leven. Ik had die vrijheid ook nodig, denk ik.'

Tom Toremans, professor in de Engelse literatuur aan de KU Leuven, bevestigt dat er veel gespeculeerd wordt over dat deel van Shelleys leven.

© Keke Keukelaar

'Die periode is het zwarte gat in haar biografie dat iedereen probeert op te vullen met verbeelding.'

Relevante sciencefiction

Niet lang na haar tijd in Dundee schreef Mary Shelley *Frankenstein*, een sciencefictionroman over de ambitieuze wetenschapper Victor Frankenstein die een monster schept uit dode lichamen. Ze pende het verhaal neer op haar achttiende, maar publiceerde het anoniem. 'Je moet ontzettend veel talent bezitten om zoiets te kunnen schrijven op zo'n jonge leeftijd', aldus Eekhout.

Acht jaar later bracht Shelley opnieuw een sciencefictionroman uit: *The Last Man*. 'Dat is – interessant genoeg – een dystopische roman over Europa in de late eenentwintigste eeuw. Europa wordt weggevaagd door een pandemie. Uiteindelijk blijft er nog één man over. Dat verhaal wordt nu ook herontdekt', vertelt Toremans.

'Intellectuele achtergrond wordt vaak onderschat bij vrouwelijke auteurs'

[Tom Toremans, professor Engelse literatuur KU Leuven](#)

Volgens Toremans blijft ook Frankenstein relevant. 'Een belangrijk thema van het boek is wetenschap en ethiek. Mag de mens wetenschap-

pelijk tussenkomen in natuurlijke processen? Dat spreekt ons nog altijd erg aan. Denk aan debatten over klonen of over vaccinatie.'

Het monster van Frankenstein

Het monster van Frankenstein werd bekender dan zijn uitvinder en Frankenstein werd bekender dan zijn auteur. Shelleys roman ging een eigen leven leiden en werd talloze keren bewerkt voor films en toneelstukken.

'Je bent geneigd om boeken van mannen beter te vinden omdat je die gewend bent'

[Anne Eekhout, auteur Mary](#)

Vandaag herinneren weinigen zich de auteur van *Frankenstein*, merkt ook Eekhout op: 'Sommige vrienden van me zeiden me: "Oh, je schrijft over Mary Shelley, wie was dat ook alweer?" Iemand anders reageerde: "Oh, Mary Shelley, de vrouw van..." Het is mooi dat mensen nu weer weten wie ze was en dat zij *Frankenstein* heeft geschreven.'

Volgens Toremans werd Mary Shelley tijdens haar leven wel ernstig genomen: 'Na haar dood veranderde dat. Dan werd ze lange tijd gereduceerd tot de vrouw van Percy Shelley. De biografische interesse in het leven van Mary Shelley is pas echt op gang gekomen sinds eind jaren '80. Dat is erg laat.'

'Dat Pushkin Press de vertaalrechten kocht, was een enorm compliment'

[Anne Eekhout, auteur Mary](#)

Nochtans was Shelley geen *nobody*. Ze was de dochter van de feministe Mary Wollstonecraft en de radicale filosoof William Godwin en had bovendien een rijke intellectuele achtergrond. Toremans: 'Dat wordt vaak onderschat, omdat vrouwelijke auteurs uit die periode weinig formele opleiding genoten. Shelley was dankzij haar vader erg goed op de hoogte van de wetenschappelijke en politieke debatten in haar tijd, en ze was enorm geïnteresseerd in literatuur. Mary Shelley kende zeker haar klassiekers.'

Enorme inhaalbeweging

Een historische roman over Mary Shelley past goed in de tijdgeest. De feministische literatuurstudie belicht vergeten schrijfsters, canons worden herzien en werken van vrouwelijke auteurs – waaronder Mary Shelley – worden heruitgegeven.

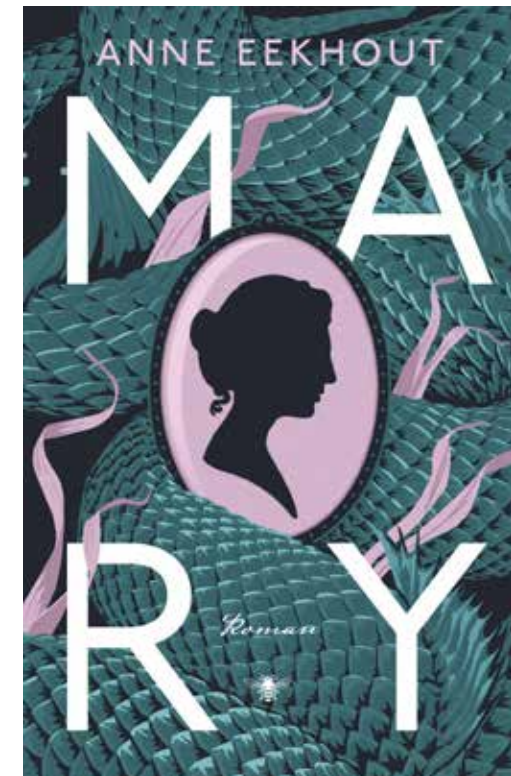
'Er is een enorme inhaalbeweging bezig', merkt Toremans op. 'Tot de jaren zeventig bestond de romantiek uit vijf mannen: Wordsworth, Coleridge, Byron, Keats en Shelley. Vandaag worden ook heel wat vrouwelijke auteurs genoemd. Zij schreven werken die lange tijd verborgen bleven in bibliotheken en archieven, maar die nu opnieuw uitgegeven en bestudeerd worden.'

Toch blijft de literaire wereld tot op zekere hoogte een mannenwereld, vertelt Eekhout: 'Er verandert veel, maar het gaat wel erg langzaam. Zelfs als je een literaire jury vol met vrouwen hebt, dan blijft het heel ingewikkeld. Je bent geneigd om boeken van mannen beter te vinden, omdat je echt gelooft dat die boeken beter zijn. Je bent nu eenmaal gewend aan boeken geschreven door mannen. Daar is niet onmiddellijk een oplossing voor te vinden.'

Internationaal succes

Nog voor Eekhouts roman bij ons verscheen, waren de vertaalrechten van Mary al verkocht aan tien landen, waaronder Engeland, Frankrijk en de Verenigde Staten. Opvallend: de Engelse uitgeverij Pushkin Press hapte als eerste toe. Eekhout: 'Dat was een enorm compliment, want ik ben natuurlijk niet Engels en Mary Shelley was dat wel.'

Eekhout is zelf alvast tevreden met het resultaat. 'Ik hoopte heel erg dat ik haar persoon kon vatten, of in elk geval mijn idee van haar persoon. Ik moest natuurlijk een soort van personage van haar maken, maar ik denk dat dat op een geloofwaardige manier is gelukt.'

door [Giel Bosmans](#)

Het semester zit er bijna op en het wordt tijd om te blokken. Na zo'n dag studeren kan je achter je scherm uitblazen met een Netflixserie of eens je kot verlaten voor een andere culturele ontspanning!

Frieden, Liebe und Freiheit OPEK

Maandag 20 december, 20u00

De Leuvense vertoningen van het populaire theaterstuk *Vrede, Liefde en Vrijheid* van Stijn Devillé verkochten in een mum van tijd uit. Er is echter nog kans om dit stuk te gaan bekijken *to see what all the fuss is about*. Eén keertje wordt het werk namelijk in het Duits (met Nederlandstalige boventitels) opgevoerd in Vlaanderen en... in Leuven natuurlijk! Gesprekken over vrijheid in de marge van het Verdrag van Versailles, dat belooft.

Prijs: 18 euro (20% korting met cultuurkaart). Geheime tip: Via Last Minute Deals van 30CC kan je als student elke dag profiteren van 50% korting.

Het allerbeste jaar uit de muziekgeschiedenis Depot

Woensdag 22 december, 20u00

Muziekkenner Otto-Jan Ham gaat in deze voorstelling uit van een bijzonder optimistische kijk op het magere 2021. Dat jaar was volgens hem namelijk het beste uit de muziekgeschiedenis. Hij zoekt één nummer per maand om die theorie te staven en krijgt daarbij hulp van muzikale begeleiding en inspraak van het publiek.

Prijs: 24-27 euro (16-18 euro met cultuurkaart).

One Marathon To Rule Them All

Cinema ZED

Dinsdag 28 december, 10u00 tot 24u00

Twintig jaar geleden kwam het eerste deel van Peter Jacksons adaptatie van J.R.R. Tolkiens' *The Fellowship of the Ring* uit. Om dat filmhistorische jubileum te vieren, toont Cinema ZED de drie *The Lord of the Rings* films achter elkaar (met meer dan twee uur extra beeldmateriaal én een eventuele maaltijd). *Diehard* fantasyfans, verenigt u en grijp deze unieke kans!

Prijs: 21 euro (35 euro met eten inbegrepen).

Moet het leven vooral leuk zijn?

Online

Dinsdag 28 december, 20u00

Auteur en psychiater Dirk De Wachter wil met zijn eindejaarspecial een boodschap van hoop de wereld insturen. Hij verkent in deze online voorstelling onze 'nood om succesvol te zijn'. De opbrengst gaat naar het goede doel.

Prijs: 11 euro (inkomsten gaan naar het goede doel vzw Te Gek!?).

Klassieke kerstconcerten van Currende Sint-Pieterskerk

Donderdag 23 en 30 en woensdag 29 december, 18u00

Hoe kan je op een geslaagde manier in de kerst sfeer komen? Door naar klassieke Italiaanse kerstmuziek te luisteren onder de prachtige gewelven van de Sint-Pieterskerk! Het zeskoppige ensemble Currende voert er dit jaar *Il Natale* op. Intiem, stijlvol, feestelijk en ga zo maar door.

Prijs: 10 euro.

Extraatje: Ecologische schaatsbaan

HAL 5

Nog tot en met zondag 9 januari

De schaatsbaan is een nieuw initiatief dat zowel een ideale studiepauze als een lichtpuntje in deze donkere dagen kan zijn. Ga erheen met je vrienden of (bib)crush, al hopen we dat het ijs dan pas breekt als je de baan verlaten hebt.

Prijs: 9 euro per uur (huur schaatsen inbegrepen).⊞

analyse > Luisteren we binnenkort weer naar cassettes en cd's?

Platenproductie blijft hangen

Wie geregeld platenwinkels bezoekt, maakte beslist al eens mee dat de gezochte plaat niet beschikbaar was. De vraag naar de LP is hoog, het aanbod hinkt achterop.

door Yarne Puts en Lisa De Witte

Wereldwijd werd in 2020 de vraag naar vinyl geschat op 200 miljoen platen, maar datzelfde jaar werden er maar 160 miljoen geproduceerd. Dat laat de Belgian Entertainment Association weten. Vinyl albums raken met moeite in de winkelrekken omdat perserijen kampen met een gebrek aan grondstoffen. Artiesten moeten zo vaak meer dan een jaar wachten om hun album op vinyl uit te kunnen brengen.

Kan een ander medium die honger om op een tastbare manier naar muziek te luisteren stillen? Cd's blijken aan een trouwe, constante prijs verkocht te worden. Ook cassettes lijken bezig aan een dappere opmars.

Gebrek aan vinyl

Snuisteren tussen tweedehands platen is een geliefde bezigheid van Generatie Z, maar straks wellicht ook voor zij die met platen zijn opgegroeid. Vinyl is een pak duurder dan vroeger met een gemiddelde prijs van 25 euro per plaat, meent Rudi Claes, uitbater van Bilbo Records in Leuven.

Daar moet echter een kanttekening bij gemaakt worden, gaat hij verder: Er wordt te veel nadruk gelegd op de prijs. Als je de index zou meerekenen, zou een plaat eigenlijk 150 euro moeten kosten.'

De fluctuerende prijzen zijn te wijten aan een gebrek aan de grondstof vinyl. Daarbovenop hebben de vinylperserijen veel stilgelegd door de coronacrisis. 'In België staat er een fabriek klaar, maar die zal pas in april voor het eerst iets kunnen drukken', aldus Claes.

Cassettes

Tegenwoordig valt het op dat grote namen zoals ABBA en Billie Eilish grijpen naar een ander formaat: de cassette. 'Die artiesten springen gewoon op de kar omdat ze zien dat dat goed verkoopt', zegt Dries Hermans van Gazer Tapes, ook bekend als 'de Turnhoutse cassetteboer'.

Maar Hermans gelooft niet dat de problemen met de bevoorrading van de platenwinkels de LP-liefhebber richting de cassette zal duwen: 'Daarvoor is het medium te onhandig.' Hij gelooft wel dat er een heropleving van de cd zit aan te komen over een paar jaar. 'De prijzen van cd's zijn namelijk stabiel', legt hij uit.

Claes beaamt dat cd's een betrouwbaar medium zijn: 'Zij die cd's kopen, zullen ook altijd cd's

blijven kopen, dat blijft stabiel.' Tegenover cassettes zijn de mannen van Bilbo Records echter wantrouwer: 'Cassettes produceren is vaak zelfs nog duurder dan een cd. Dat is enkel en alleen voor hipsters.'

Te grote oplages

Naast een tekort aan grondstoffen, leggen bepaalde platenmaatschappijen echter ook een te grote minimum oplage op aan kleine platenhandelaars. Claes wijst naar de logistieke factor: 'Het is gemakkelijker voor hen om gewoon één standaard doos te leveren die uitgepakt moet worden. Op een paar winkels na kan iedereen wel Adeles album aankopen, bijvoorbeeld.'

'Vroeger verzamelden we Panini stickers, nu zijn het tapes geworden'

Dries Hermans, oprichter Gazer Tapes

'Cassettes zijn interessant omdat ze net in kleinere oplages besteld kunnen worden', zegt Hermans. Dat is niet zo voor andere dragers en daardoor is het investeringsrisico voor startende bands kleiner.

Het is ook niet Hermans' ambitie om met grote bands in zee te gaan: 'Ik wil van mensen dicht rondom mij muziek uitbrengen om hen een duw in de rug te geven.' Hij blijft zijn label ook als een hobby beschouwen: 'Het is als een verzamelwoede: vroeger verzamelden we Panini stickers, nu zijn het tapes geworden.'

Nostalgiefactor

Wat de kwaliteit van de klank betreft, wint vinyl met grote voorsprong van de cassette. Bij de cassette is er niets veranderd aan het productieproces en kan bovendien het bandje in de war geraken in de speler. Het lijkt dus alsof de nostalgiefactor vooral de reden is om cassettes te verzamelen.

Hermans noemt het de nostalgische heropleving: 'Het is plezant om tapes uit te brengen, ze vast te nemen en ze in alle kleuren te zien.' Diezelfde drijfveer zorgt er ook voor dat muziekliefhebbers hun platencollecties blijven uitbreiden, ondanks de fluctuerende prijzen.⊞

'Kunstenaar zijn is een beetje een maldición, een vloek'

Marín is dag en nacht karikaturist. Een jaartje was hij te vinden op rommelmarkten, nu hangt zijn werk onder andere in (Leuvense) cafés. 'Talent is belangrijk, maar oefenen is belangrijker.'

door Marie Coppens en Lisa De Witte

We ontmoeten Marín in zijn atelier in Leuven. De creativiteit hangt in de lucht. Twee onafgewerkte tekeningen draperen de schildersezels. Op de ene is het begin van een hyperrealistische neus te zien; op de andere lacht de karikatuur van een koppel ons toe. Marín tekent graag gelukkige mensen, omdat hij wil dat ze blij worden van de kunst en van zijn werk.

'Als we op vakantie gaan, krijgt hij van mij een tekenverbod'

Cécile, partner en assistent van Marín

Ook Cécile, de partner en assistent van Marín, is aanwezig. Ze vertaalt niet alleen af en toe wat zinnen van de Spaanse Marín, maar vult hem ook aan. Het duo straalt grenzeloze passie en liefde uit. Een taalgrens is er niets tegen.

Het begin

'Ik ben een kunstenaar', steekt Marín van wal. 'Ik heb Kunstgeschiedenis gestudeerd en ik heb altijd al getekend.' Voordat hij besloot te leven van zijn karikaturen en portretten, werkte hij in een museum in Spanje.

Nadat hij naar België verhuisde, besloot hij om van karikaturen en portretten tekenen zijn werk te maken. De bal raakte aan het rollen toen hij als vrijwilliger karikaturen tekende op een benefietavond van een vriendin van Cécile. Sindsdien kan je hem boeken als karikaturist op je feest en tekent hij ook karikaturen en portretten op bestelling vanaf een foto.

In zijn eerste jaren als karikaturist passeerde hij vaak op rommelmarkten om zijn werk te verkopen. 'Dat is ondertussen verminderd', vertelt Cécile. 'Het is gemakkelijker als ze hem inhuren voor

een feest of evenement, dan ben je zeker hoeveel je zal verdienen. Als je op straat gaat verkopen, zijn je inkomsten onzekerder', legt ze uit.

Dag en nacht

Dat creatieve proces gebeurt niet alleen overdag, maar ook 's nachts. 'Ik vind het niet leuk als kunstenaars zeggen dat ze autodidact zijn. Je leert net veel van andere kunstenaars dankzij het internet', legt Marín uit. Ook kunstenaars die in een andere tijdperiode leefden, vormen een belangrijke inspiratiebron. Marín verwijst zo naar Caravaggio, Velázquez en Rubens.

'Talent is belangrijk, maar oefenen is belangrijker', stelt Marín. 'Veel vrienden tekenden twintig jaar geleden beter dan ik, maar nu tekenen ze niet meer. Je moet blijven evolueren. Het moet een passie zijn. Ik kan niets anders doen', vervolgt hij.

'Kunstenaar zijn is net daarom ook een beetje een *maldición*, een vloek', vertelt Marín. 'Ik denk dat ik de laatste tien jaar elke dag heb getekend.' Cécile beaamt dat: 'Als we op vakantie gaan, krijgt hij van mij een tekenverbod.' 'Dan teken ik in het zand of op een servet', lacht Marín.

Verloren kunst?

Zijn passie voor tekenen gaat hand in hand met een grote liefde voor karikaturen. 'Karikaturen zijn een echte kunst', benadrukt Marín. 'Je moet veel weten over anatomie, kleuren, licht, gezichtsuitdrukkingen en het psychologische aspect van de mens.' Het is dan ook fijn om te werken met mensen die kunst appreciëren, vertelt hij. 'Met kunst in je leven is je levenskwaliteit beter.'

Het gaat bovendien niet enkel om pure karikaturen. Landschappen verwerkt Marín ook in zijn werk. Ter illustratie wijst hij naar de karikatuur in westernstijl die achter hem pronkt: 'Ik teken een Wilde Westen-landschap achter de karikatuur,

Karikaturist en portrettekenaar Marín < interview

© Marín

dat aan het verhaal van de mensen gelinkt is. Zo wordt het een mooi en persoonlijk geheel.'

Toekomst

Het werk van Marín is in Leuven te vinden. 'Een tentoonstelling van mijn karikaturen van rock stars hangt permanent in café Den Delper, in de Parijsstraat, waar je ook een print kan kopen', meldt hij.

'Als karikaturist moet je een beetje een clown zijn'

Marín, karikaturist en portrettekenaar

Maríns creatieve honger is echter nog lang niet gestild. Zo zal vanaf februari 2022 zijn werk ophangen in Tabloo, een knutselwinkel in Leuven. Specifiek maakt hij voor deze gelegenheid karikaturen van oude kunstenaars als Dalí, Frida Kahlo, Picasso en Rubens.

Daarnaast geeft Marín ook workshops en wil hij zijn kennis verder doorgeven. Hij zou daarvoor in de toekomst een didactisch boek willen schrijven over karikaturen.

'Het is plezant werk, ik laat mensen graag lachen', concludeert Marín. 'Ik teken eerst een karikatuur en dan vraag ik aan de persoon voor mij wat die ervan vindt: "Wil je er meer of minder rimpels bij?" (*lacht*)' Zo entertaint Marín zijn publiek en de geportretteerde. 'Je moet een beetje een clown zijn', sluit hij af.⊞

Leuven krijgt een grote virusverzameling

Het Rega Instituut, deel van de KU Leuven, opent een virusbank om voorbereid te zijn op toekomstige virale dreigingen. Er zullen zowel virussen als mogelijke geneesmiddelen bewaard worden.

door [Sjerenó Córvers](#) en [Alon Nudler](#)

De coronapandemie houdt de mensheid in haar greep, en dat zal nog een hele tijd zo blijven. Maar ook de dreiging van heel wat andere virussen, gekende en nog ongekende, blijft.

Het regeerakkoord van de federale regering stelt dat er een zogenaamde virusbank moet komen om snel te kunnen reageren bij toekomstige virusuitbraken. De regering maakt nu 20 miljoen euro vrij om er een op te richten aan de KU Leuven. Johan Neyts, viroloog aan het Rega Instituut, en Patrick Chaltin, directeur van het Center for Drug Design and Discovery, trekken het verhaal.

Het Rega Instituut beschikt nu al over honderden verschillende virusstammen

Het Rega Instituut, gelegen op campus Gasthuisberg, opent in de herfst van 2022 de Virus-Bank-unit in een nieuw gebouw van Bio-incubator Leuven. Het Rega Instituut beschikt nu al over honderden verschillende virusstammen. Het plan is om die virussen collectie serieus uit te breiden.

Virussen kan je indelen in families. Iedereen kent nu de familie van de coronavirussen, maar er zijn nog heel wat andere families waaruit mogelijk nieuwe virussen kunnen verschijnen met epidemisch en pandemisch potentieel. Van die families verzamelt de virusbank zoveel mogelijk representatieve leden.

Gereedschapskist

Er zal een hele batterij aan infectiemodellen worden ontwikkeld, zowel in celcultuur als in weefselkweekjes en in proefdieren. Een soort van gereedschapskist van virussen en testsystemen,

Daarnaast willen Neyts en Chaltin ook actieve bestanddelen van alle bestaande medicijnen verzamelen, ook als die nog in ontwikkeling zijn.

De virusbank kan je voorstellen als een soort vreedzame wapenfabriek tegen virussen

Die combinatie tussen een breed scala van representatieve virussen en bestaande geneesmiddelen zal toelaten om alvast op zoek te gaan naar een behandeling voor elk van de virussen die tot een bepaalde virusfamilie behoren.

Als een nieuw virus de kop zou opsteken, zouden er alreeds een aantal medicijnen beschikbaar moeten zijn die snel kunnen worden ingezet. 'De virusbank kan je voorstellen als een soort vreedzame wapenfabriek tegen virussen', aldus Neyts.

Veiligheidsmaatregelen

Al die levensgevaarlijke virussen in Leuven, willen we dat wel? Volgens de wetenschappers hebben we niets te vrezen. De hoog-bioveiligheidslaboratoria zijn *state of the art* en hermetisch afgesloten van de buitenwereld.

Als de stroom uitvalt nemen generatoren het meteen over

Om de laboratoria te betreden heb je een combinatie van persoonlijke badges en codes nodig.

Enkel medewerkers die een intensieve training kregen mogen er werken, volledig ingepakt in steriele veiligheidskleding.

Vooraleer de ruimte te betreden moeten ze eerst door een systeem van sluisen. Achter iedere deur is de luchtdruk lager. Dat zorgt ervoor dat er nooit lucht, en dus ook geen virus, naar buiten kan stromen.

Alle afval wordt hermetisch verpakt en door een gespecialiseerd bedrijf verbrand

De diepvriezers waar de virussen worden bwaard aan -80°C waar de virussen en ook de luchtdruk in laboratoria worden dag en nacht gemonitord. Bij de minste afwijking wordt de verantwoordelijke automatisch verwittigd. Als de stroom uitvalt nemen generatoren het meteen over.

Alle afval wordt hermetisch verpakt en door een gespecialiseerd bedrijf verbrand. Het vloeibare afval wordt in metalen vaten chemisch geïnactiveerd en daarna volgt een hitte-inactivatie. Apparatuur die de unit verlaat, ondergaat eerst een urenlange desinfectie met een ontsmettend gas.

De toekomst

Neyts en Chaltin willen uiteraard het project ook op lange termijn verderzetten. 'Ik kan me vandaag de dag moeilijk voorstellen dat we in de toekomst geen interesse meer hebben in pandemieën en epidemieën', stelt Chaltin.

Het plan is om via filantropische organisaties zoals de Bill & Melinda Gates Foundation maar ook de Europese Commissie verdere financiering te verwerven.☺

Opnieuw hoogleraar KU Leuven benoemd door paus

Opnieuw heeft Paus Franciscus een Leuvense hoogleraar aangesteld in het Vaticaan: hij benoemde medisch ethicus Chris Gastmans tot gewoon lid van de Pauselijke Academie voor het Leven.

door [Linde Van den Eede](#)

Na vier jaar als corresponderend lid van de Pauselijke Academie voor het Leven, heeft Chris Gastmans, hoogleraar Medische Ethiek aan de KU Leuven, een benoeming ontvangen als gewoon lid van de Pauselijke Academie voor het Leven.

Daarmee is Gastmans niet de eerste of enige Leuvense professor die een benoeming binnen het Vaticaan krijgt. Eerder dit jaar werd ook oud-testamenticus Bénédicte Lemmelijn benoemd tot lid van de Pauselijke Bijbelcommissie.

Gastmans is hoofd van het interfacultair centrum voor Biomedische Ethiek en Recht en doet in die hoedanigheid onderzoek naar de ethische aspecten van zorg. Onlangs schreef hij nog een boek over thema's als zorg rond het levenseinde, zorg voor ouderen, of het gebruik van technologie in de zorg. Thema's die ook in de Pauselijke Academie uitdrukkelijk aan bod komen.

'De paus is een aangename en zeer innemende persoonlijkheid'

[Chris Gastmans](#), lid Pauselijke Academie

L'Osservatore – het dagblad van het Vaticaan – publiceerde Gastmans' aanstelling als lid van de Academie, maar zelf ontving hij het nieuws per e-mail aangezien 'de brief nog onderweg is', aldus Gastmans. In september ontmoette hij paus Franciscus ook. 'Een indrukwekkende ervaring. Het was een fijne ontmoeting: de paus is een aangename en zeer innemende persoonlijkheid.'

Voor het leven

Het Vaticaan kent meerdere academies waarin wetenschappers verschillende onderwerpen aansnijden. Johannes Paulus II richtte de Academie voor het Leven op in 1994 met als doel onderzoek naar thema's gerelateerd aan recht, biomedische ethiek en het menselijk leven te stimuleren. Jaarlijks vindt er ook een algemene vergadering plaats in Rome met een bijhorende conferentie.

De onderzoeksonderwerpen zijn breder dan op het eerste zicht lijkt. 'Het zijn absoluut niet meer enkel de thema's rond het begin of einde van het leven: abortus en euthanasie', verklaart

Gastmans. De Academie wil immers een positief verhaal brengen.

'Het is absoluut niet zo dat Rome dicteert en Leuven gewoon de regeltjes moet volgen'

[Chris Gastmans](#), lid Pauselijke Academie

Daarnaast heeft ze ook veel aandacht voor actuele thema's zoals kunstmatige intelligentie. Ook de impact van gezondheidszorg op het milieu, een van de stokpaardjes van de paus, krijgt aandacht.

Onderzoek naar het leven

Hedendaags biomedisch onderzoek en het magisterium (*kerkelijk leergezag*, red.) gaan niet

altijd hand in hand. In 2020 bevestigde de Congregatie voor de Geloofsleer (*verantwoordelijk voor de katholieke doctrine*, red.) nogmaals het kerkelijke standpunt tegen euthanasie. Zulke standpunten durven al eens te botsen.

De KU Leuven heeft echter altijd gehamerd op de 'vrijheid tot dwalen', zoals rector Pieter De Somer betoogde tijdens een toespraak naar aanleiding van het bezoek van paus Johannes Paulus II in 1985. Gastmans' benoeming werpt dan ook een interessant licht op de dialoog tussen Rome en Leuven. Zelf ziet hij geen tegenstelling tussen beide.

Spanning is ook meer dan normaal volgens Gastmans: 'Wanneer je aan toponderzoek doet, sta je altijd in een spanningsrelatie omdat je grenzen verlegt. Belangrijk is wel een volwassen dialoog met wederzijds respect: het is absoluut niet zo dat Rome dicteert en Leuven gewoon de regeltjes moet volgen.'☺

© Linde Van den Eede

© Arne Sonck

'Een politicus die beroepsjournalisten wegzet als doelbewuste leugenaars, dat vind ik ongehoord'

NAVRAAG

Karl van den Broeck is hoofdredacteur van nieuwssite Apache. 'We zijn vrijgesproken voor alle rechtszaken', reageert hij op de publieke aanvallen. 'Dat toont aan dat we goed werk hebben geleverd.'

door [Wolf France](#), [Thomas Maes](#) en [Arne Sonck](#)

Al bijna acht jaar staat Karl van den Broeck aan het hoofd van nieuwssite *Apache*, het medium dat zich sterk maakt door onderzoeksjournalistiek te publiceren waar andere media zich niet (meer) aan wagen. Sinds zijn aanstelling als hoofdredacteur is *Apache* het doelwit van aanvallen uit zowel de politiek als het bedrijfsleven.

Apache is deze maand 10 jaar een coöperatie. Waarom hebben jullie die keuze gemaakt?

Karl van den Broeck: 'Een coöperatie is de meest democratische vorm van bedrijfsvoering. Elke aandeelhouder heeft één stem, ongeacht het bedrag dat die inbrengt. Sinds de negentiende eeuw hebben we een democratie, maar we hebben die niet doorgetrokken naar de economie. Het cijnskiesstelsel geldt daar nog steeds.'

'We zijn ervan overtuigd dat zelfbedruipend zijn de belangrijkste garantie op onafhankelijkheid is. Daarom hebben we lang gezocht naar hoe we een solide bedrijf op poten kunnen zetten. We zagen een coöperatie als oplossing. We zijn er niet in geslaagd om genoeg startkapitaal te verzamelen om tegen dat het geld op was *break even* te kunnen draaien. De buitenlandse tegenhangers *Mediapart* en *De Correspondent* zijn wel vanuit die positie kunnen starten.'

'Door zaken als Netflix zijn we terug bereid te betalen voor inhoud'

'Uiteindelijk hebben we moeten wachten tot vorig jaar, toen de coronacrisis ons een enorme duw in de rug heeft gegeven. We hebben een toename van meer dan vijftien procent gehad bij abonnees in 2020 en die aantallen blijven eigenlijk stabiel in 2021, wat maakt dat we nu waarschijnlijk voor het tweede jaar winstgevend zullen zijn.'

Ziet u het dan haalbaar om het principe van een coöperatie en een abonnementensysteem vol te houden?

'Ja, de vooruitzichten zijn goed. We hebben nu ook de tijdsgeest mee. Steeds meer lezers krijgen terug de gewoonte om te betalen voor hun nieuws. Door zaken als Netflix zijn we terug bereid te betalen voor inhoud, maar dan wel op een flexibele manier. Via maandabonnementen bijvoorbeeld, zodat je vrij snel kan switchen tussen media.'

'Doordat we met een betaalmuur werken, is ons bereik wel altijd beperkt geweest. We zitten daar dus met een dilemma. Sommige van onze artikels zouden meer impact kunnen hebben als we de betaalmuur zouden wegnemen, maar dan snijden we in ons eigen vel.'

'Daarnaast hebben we nog een magazine om te verkopen, want papier is ook terug, maar dan in een duurzamere vorm met een bewaarkarakter.'

Maar ik denk dat er nog heel veel groei zit in het abonnementenmodel.'

Welke oplossingen ziet u dan voor Apache om een groter publiek te bereiken?

'Om een groter publiek aan te spreken dan enkel de "geïnteresseerde leken" die grondig geïnformeerd willen worden, zouden we bijvoorbeeld kortere versies gratis kunnen aanbieden. Of nog meer inzetten op zaken zoals podcasts.'

'Soms zijn we gefrustreerd omdat de prachtige dingen die we schrijven, niet worden opgepikt'

'Maar het grote nadeel van ons medium is dat we de kruisbestuiving niet hebben die verschillende media in grote mediabedrijven wel hebben. Zo zijn *De Morgen* en *Het Laatste Nieuws* communicerende vaten, die elkaars nieuws versterken en het zo mee verspreiden.'

'Soms zijn we gefrustreerd omdat de prachtige dingen die we schrijven, na publicatie niet worden opgepikt. En dan zie je dat twee maanden later een collega-journalist van een medium met een grotere toeter het wel op de agenda krijgt. Of dat we aan iets meewerken, maar uiteindelijk niet vermeld worden. Dat was bijvoorbeeld zo bij het nieuws over de vissen uit de Schelde die vol PFOS zaten.'

Zou u dan kunnen stellen dat zulke banden met andere media noodzakelijk zijn om impact te hebben?

'We hebben tijdens de coronacrisis een platform opgericht, Beter Na Corona, met gelijkgestemde onafhankelijke media en denktanken om daar een alternatief aan te bieden. Op die manier poogden we een ander discours over het herstelbeleid op te zetten dan de mainstream. Door de krachten te bundelen, hebben we bijvoorbeeld

'Het is niet omdat we progressief zijn, dat we ons aan politieke partijen gebonden hebben'

wel weerklank kunnen krijgen bij *VRT NWS*.'

'We gaan met die ploeg ook een aantal formats proberen te ontwikkelen waarin we elkaars boodschap versterken. Zo kunnen we de broodnodige correctie aanbrengen op de dagelijkse nieuwsstroom.'

'De mainstream berichtgeving bevindt zich binnen een centrumframe, dat soms centrumlinks, dan weer centrumrechts is. Maar het is zeker geen doorgedreven progressief frame. Dat is iets waar wij met die groep aan willen werken, maar wel in alle onafhankelijkheid. Het is niet omdat we progressief zijn, dat we ons gebonden hebben aan de politieke emanaties van die ideeën, integendeel.'

'Het valt niet te ontkennen dat er een soort verschraving is in het nieuwsaanbod in Vlaanderen. De Vlaamse regulator voor de media bevestigt dat ook. De pluriformiteit van onze media is sterk afgenomen door onder andere de ineenstorting van de reclamemarkt. Het zijn nog enkel de grote jongens die overblijven.'

Jullie hebben al veel te maken gehad met rechtszaken. Denkt u dat het een bewuste strategie is om Apache de mond te snoeren?

'We zijn vrijgesproken voor alle rechtszaken, wat aantoont dat we goed werk geleverd hebben. Men verweet ons bijvoorbeeld dat we undercover gefilmd hebben. De rechter heeft gezegd dat die techniek perfect legitiem was en dat we wat we aan het onderzoeken waren alleen daarmee konden naar boven brengen.'

'Mensen die een klacht indienen, willen niet hun gelijk halen, maar willen ons zowel qua werk als financieel te verstikken. Het is echt hun expliciete bedoeling om ons te intimideren. We werden tijdens die rechtszaken weggezet als riooljournalisten, als mensen die ingehuurd werden door politieke partijen om schade te berokkenen aan "eerlijke ondernemers" en welmenende politici. *Quod non*, achteraf bekeken.'

'Wat mij nog het meest tegen de borst stoot, is dat Bart De Wever ons destijds een lasterlijk medium heeft genoemd. Er zijn twee klachten geweest wegens laster en we hebben die twee keer gewonnen. Ik wacht nog altijd op excuses. Ik vind het ongehoord dat een politicus beroepsjournalisten wegzet als mensen die doelbewust leugens zouden vertellen.'

'Het stoot mij tegen de borst dat Bart De Wever ons een lasterlijk medium heeft genoemd'

'Door die veelvuldige klachten tegen ons heeft de verzekeraar de polis voor freelancejournalisten in België trouwens twee jaar opgedoekt. Dat betekent dat al die mensen niet verzekerd konden worden wegens beroepsrisico. Pas dit jaar is er een verzekeraar bereid gevonden om tegen een hogere premie freelancejournalisten te verzekeren. Dat heeft de journalistiek dus in een heel precieze situatie gebracht.'

Hoe zou de wet kunnen aangepast worden om dat te vermijden in de toekomst?

'Privédetectives mogen nu iedereen schaduw en, op een paar bevolkingscategorieën na, bijvoorbeeld vakbondsafgevaardigden. Die wet zou zo aangepast kunnen worden dat ook journalisten niet meer gevolgd mogen worden door privédetectives. Want eigenlijk is dat een manier om het bronnengeheim dat in de zogenaamde wet-Bourgeois is vastgelegd te omzeilen. Een wet waar men ons overigens internationaal enorm om benijdt.'

'Ik ben nog wakker gebeld door de deurwaarder om een artikel offline te halen'

'Bovendien mogen journalisten normaal alleen voor het Hof van Assisen worden berecht, dat staat zo in de Grondwet. Maar dat gebeurt natuurlijk niet. Men probeert via uitgekende procedurekwesties die zaken via burgerlijke rechtbanken of andere procedures toch te laten voorkomen.'

'Zo heeft men ons nog eens via een eenzijdig verzoekschrift laten veroordelen. De deurwaarder heeft mij toen wakker gebeld met de mededeling dat het bewuste artikel offline moest gehaald worden en dat we voor elke dag dat het bleef online staan 5000 euro zouden moeten betalen. Het eenzijdig verzoekschrift is een noodprocedure en is absoluut niet bedoeld voor dat soort klachten. We hebben achteraf gelijk gekregen, maar ze zijn er wel in geslaagd om ons tijdelijk te laten censureren.'

Met haar focus op onderzoeksjournalistiek wilde Apache een hiaat opvullen in het Vlaamse medialandschap. Welke andere hiaten ziet u nog?

'Wij huilen elke dag om de ondergang van de regiojournalistiek. De lokale journalistiek in ons land, dat is een ramp. In Nederland heeft men daar 10 miljoen in gepompt, omdat het niet meer om aan te zien was. Ik ben zelf begonnen bij een lokale krant in Turnhout, waar mijn vader hoofdredacteur van was. Alle goede journalisten hebben de knepen van het vak geleerd op zo'n stadsredactie.'

'Er wordt alleen nog over politiek geschreven als er schandalen zijn, maar niet over politieke standpunten'

'Zo kon je als jonge journalist doorgroeien, je leerde de stiel in de praktijk. Maar belangrijker voor de democratie: hoeveel gemeenteraden in dit land worden nog gevolgd door beroepsjournalisten, of door journalisten *tout court*? Hoeveel plaatselijke media besteden nog aandacht aan de lokale politiek?'

'Het politieke debat in onze regio's is dood. Er wordt alleen nog over politiek geschreven als er schandalen zijn, als er een rel is, als er flauwekul kan worden verteld, maar niet over de politieke standpunten. Ik woon in een centrumstad, in Turnhout. Als ik als Turnhoutenaar de krant lees, en ik moet gaan stemmen in 2024, dan zou ik bij God niet weten waar die partijen voor staan. Die lokale journalistiek moet dringend opnieuw ernstig genomen worden.'

Ziet u ook positieve trends?

'*Apache* is ontstaan uit frustratie en woede omdat de onderzoeksjournalistiek, zeker bij de krant *De Morgen*, werd afgeschaft. Maar de laatste jaren is onderzoeksjournalistiek terug een soort verkoopargument geworden voor veel kranten. Dat heeft natuurlijk te maken met het feit dat ze voor hun inkomsten opnieuw aangewezen zijn op abonnementen en op de verkoop van kranten omdat de inkomsten uit advertenties compleet zijn ineengestuikt. Lezers willen alleen maar betalen als ze ook meerwaarde krijgen.'

'Onderzoeksjournalistiek, dat is een beetje Kuifje, he'

'Al is die evolutie natuurlijk relatief. Ik denk niet dat *Knack* één exemplaar meer verkocht heeft met de Panama Papers, maar Bart De Pauw, dat verkoopt. Die internationale onderzoeksdossiers zijn wel echt wel een gamechanger. Dat op internationaal niveau op zo'n intensieve manier is samengewerkt, dat heb ik nog nooit meegeemaakt.'

'Alleen krijgen heel veel dingen al snel het label onderzoeksjournalistiek. Het is niet omdat je eens een documentje hebt opgevraagd wegens de Wet openbaarheid bestuur dat je aan onderzoeksjournalistiek doet. Van de tien dossiers die wij benutten, wordt er meestal maar eentje uitgespit. Het start met iemand die een bericht stuurt, of in een bruine enveloppe iets in je brievenbus komt stoppen. En dan begint het, het is een beetje Kuifje, he.'

Het Vlaamse medialandschap wordt steeds meer gekenmerkt door monopolisering. Ziet u een uitweg uit die situatie?

'De grote olifant in de kamer daarbij is de postconcessie. De federale overheid geeft momenteel 175 miljoen aan de post om kranten en de weekbladen gratis te leveren. Dat is discriminatie ten opzichte van online media zoals *Apache*. Als je niet geabonneerd bent op een krant, dan krijg je van dat belastinggeld niets terug. Geef dat geld aan de lezer en dan kan die zelf kiezen waar die het aan besteedt.'

'Onze grote Vlaamse mediagroepen hebben heel het Nederlandse medialandschap opgekocht. Bijna alle media zijn daar in handen van DPG Media of Mediahuis. Tijdens de regeringsonderhandelingen is daar heel zwaar gediscussieerd over dat monopolie en of het geen gevaar bete-

kent voor de persvrijheid, de democratie en het pluralisme van de pers. Ook bij ons hoor je veel meer stemmen, ook academisch onderzoek, zegen dat het pluralisme fors afneemt. Dat is zeker zo in de buitenlandberichtgeving.'

Hoe problematisch is dat?

'Een journalist is iemand die verslag uitbrengt aan het publiek over dat waar het publiek zichzelf niet over kan informeren. Hoe meer mensen dat doen, hoe correcter die info is. Als er nu in een persconferentie twee journalisten zitten die stukken schrijven voor in totaal zeven kranten, of zeven media, dan is er gewoon een verschraling. Je krijgt zo'n gigantische eenheidsworst dat het niet meer professioneel is.'

'Een mening hoeft niet per se in de weg te staan van objectiviteit en deontologie'

'Tegenwoordig kan je persberichten zelf ook al gewoon online vinden. Als ik de dag nadien in mijn krant geen verhaal lees dat meer is dan die drie persberichten aan elkaar gebreed, dan hoef ik die krant niet meer te kopen. In de Wetstraat bijvoorbeeld zie je wat er gebeurt als er wel voldoende journalisten ergens aandacht voor hebben. Journalisten zijn competitiebeesten. Heel dat gesteggel in de Wetstraat, dat jut journalisten op en dat zorgt eigenlijk voor betere verslaggeving.'

'Bovendien is het niet slecht dat journalisten een mening hebben. Ik motiveer mijn redacteurs ook om geëngageerde burgers te zijn. Het is niet omdat je iets scherp formuleert, dat je je per se activistisch gedraagt. Zolang je je baseert op verifieerbare feiten en je alles vermeldt, ook al past het niet in jouw kraam, ben je goed bezig. Iemand die zich progressief noemt, zal feiten gewoon anders interpreteren dan iemand die conservatief is. Een mening hoeft niet per se in de weg te staan van objectiviteit en deontologie.'

Kan de overheid een rol spelen in de verbetering van onze journalistiek?

'Zeker, dat zijn dingen die de overheid perfect kan subsidiëren. Als er marktfalen is moet er subsidie zijn, zo zit ons systeem in elkaar.'

'Als ik zie dat de helft van het journaal sportnieuws is, vind ik dat complete waanzin'

'Zeker om journalistieke genres te ondersteunen die anders uit de boot vallen. Ik kijk naar de manier waarop we onze cultuursector financieren: met projectsubsidies die beoordeeld worden via *peer review*. Zo krijgen we meer overheids-geld, maar blijft de onafhankelijkheid gegaran-

© Arne Sonck

NAVRAAG

deerd. Wij zouden bij *Apache* bijvoorbeeld heel graag meer inzetten op lokale journalistiek, en in alle centrumsteden een antenne hebben waar we de lokale politiek van nabij kunnen volgen.'

'Je moet echter geen extra subsidies geven aan sportverslaggeving, dat verkoopt zichzelf. Als ik zie dat de helft van het journaal sportnieuws is, vind ik dat complete waanzin. Steek iets van dat geld in cultuurjournalistiek en dan zouden we misschien weten wat er in onze eigen cultuursector gebeurt. Nu weten we dat alleen als er een schandaal is, of als iemand in zijn blote over het podium loopt.'

Hoe is Apache veranderd sinds u hoofdredacteur bent?

'De grootste verandering zijn de aanvallen van buitenaf die we hebben moeten verwerken. Die aanvallen waren er allemaal naar aanleiding van dat prachtige dossier van Tom Cochez over Land Invest Group. De gunstige zijde van dat conflict is dat we enorm gegroeid zijn. Mensen zijn ons als een soort Robin Hood beginnen te beschouwen.'

'Ik heb in redacties gezeten waar een verlicht despotisme of milde terreur heerste'

'Onze abonnees zijn blijven stijgen omdat meer mensen ons wilden steunen. Dat heeft allemaal weinig met mij te maken. Bij *Apache* wordt alles

beslist met consensus, zelfs hoeveel we verdienen. Ik ben misschien wat de coach, het klankbord en de ultieme scheidsrechter.'

'Toen ik hoorde dat het thema van De Warmste Week "jezelf kunnen zijn" was, viel ik bijna van mijn stoel'

'Ik denk dat ik een atypische hoofdredacteur ben in die zin. Ik functioneer alleen in groep. Als het niet in groep kan, en als het niet in een positieve sfeer kan, dan hoeft het voor mij niet. Ik heb in het verleden in redacties gezeten waar er een verlicht despotisme of een milde terreur heerste. Dat is nefast.'

U werkt ook voor Bozar. Is er volgens u kruisbestuiving tussen kunst en journalistiek mogelijk?

'We proberen nu te experimenteren met grafische journalistiek. Dat zijn tekens die als journalist op stap gaan. Er komt bijvoorbeeld een grafische reportage van een Koerdische journaliste die in Turkse gevangenis een dagboek bijhield. Dat moest ze op den duur zelfs met haar eigen bloed tekenen omdat ze geen inkt meer had. Ik heb ook poëzie binnengebracht in het magazine. Poëzie is doorheen de geschiedenis altijd een verhalend en polemisch medium geweest.'

'Kunst is nu overigens veel meer geëngageerd dan toen ik begon in de "postmoderne" jaren '80 en '90. Toen moesten kunstenaars zich niet bezighouden met de maatschappij, al is het huidige engagement relatief. Toen ik hoorde dat het thema van De Warmste Week "jezelf kunnen zijn" was, in het jaar dat half Wallonië overstroomd is, viel ik bijna van mijn stoel. Al wil ik die problemen zeker niet minimaliseren.'

Wat vindt u van de staat van de Vlaamse studentjournalistiek?

'Geweldig, ze komen me interviewen (*lacht*). Ik denk dat er wel raakpunten zijn tussen ons en jullie. We zijn onafhankelijk en er staat geen grote geoliede machine achter ons. Het is ook echt een roeping om aan studentjournalistiek te doen en ook wij doen het vooral uit journalistieke interesse. We kunnen allemaal grotere bedragen verdienen bij een ander medium dan dat we bij *Apache* verdienen.'

'Naast de studentjournalistiek had je vroeger ook schoolkranten in het secundair onderwijs. Die cultuur moeten we terug krijgen. Destijds had ik een tijdschrift in het atheneum in Turnhout waarmee we de wedstrijd van *Knack*, het beste schooltijdschrift van Vlaanderen, gewonnen hebben. Mocht ik dat schooltijdschrift niet gemaakt hebben, was ik nooit in de journalistiek gegaan. Ik ben daarna bij *De Morgen* binnengerold en nooit meer weggegaan uit de journalistiek. Zo is mijn carrière begonnen.'⁹

Ontdek de kerstsfeer,
begin met een kaartje

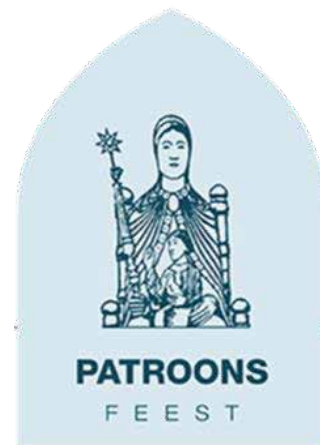
Een originele kerstwens¹

Van:
Voor:

¹Marc Hooghe

KU LEUGEN

Patroonsfeest!
~~Vrolijk Kerstfeest!~~

Van: Luc Sels
Voor:

KU LEUGEN

Mag ik u es
binnendraaien
onder de *mistletoe*?

Van:
Voor:

KU LEUGEN

Mijn cijfers pieken wanneer
ik jou zie

Van:
Voor:

KU LEUGEN

Prosit corona!

Van:
Voor:

KU LEUGEN

Zonder jou ben ik de
weg kweyts deze
Kerst

Van:
Voor:

KU LEUGEN

2022. Genoeg 2's, ik wens
jou een 10 toe deze
examenperiode

Van:
Voor:

KU LEUGEN

Fijne kerst en een
geLucig
nieuwjaar

Van:
Voor:

KU LEUGEN

HIER ONTBREEKT EEN ADVERTENTIE.

Adverteren bij het grootste studentenblad van Vlaanderen?
Bereik studenten over heel Vlaanderen via een offline advertentie
in ons magazine of een online advertentie op onze website.
Stuur een e-mail naar redactiesecretaris@veto.be
of bezoek onze website op veto.be